

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK füzetek

az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület
havonta megjelenő kiadványa

X. évfolyam. 115. szám
2006. szeptember

„Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék,,,”
(Vörösmarty Mihály)

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén 17 órakor - hívtatán és hívtatlanul - mindenkit szeretettel vár a
Budapest V. Semmelweis utca 1-3. I. emeleti zeneterembe

Részletek Narekaci Szent Gergely imájából

„...Könyörgünk Hozzád egész lelkünkéből...”

**„Megjelent a múltban a Szent Kereszt,
virágzott a Paradicsomban, melyet Isten ültetett;
ez volt Szethnek vigasztalója,
(Ádámnak Ábel után született fia - A szerk.)
és Ádámnak, a mi atyánknak előjele;
vessük reményünket e fába,
melyre az Úr Jézust függesztették:
boruljunk le Őelőtte és imádjuk Őt,
szent ez a jel, melyet Isten adott nekünk!”**

(Kísérőének kereszt felmagasztalás - szept. 14-e - ünnepén.)

A kereszt tisztelete a keleti egyházak körében tán legjobban az örmény egyházban él. Az örmény nemzet sorsa is keresztthordozás. Egész történelmükkel Krisztus keresztjéhez társulnak.

Dr. Sasvári László

* * *

Lapunk az interneten: www.magyar-orm.axelero.hu honlapon olvasható
Elektronikus levélcímünk (E-mail): magyar.ormeny@axelero.hu | magyar.ormeny@t-online.hu

* * *

Tájékoztató a 2006. október 1-i örmény kisebbségi választásokra

Mindazon kedves Olvasóink, akik július 15. napjáig felvették magukat az örmény választói jegyzékbe és megkapták az október 1. napjára szóló, zöld színű Értesítőt, amelyen a szavazás helyszínéről is tájékoztatást kapnak, választhatják meg az örmény kisebbségi képviselőket. A szavazólapon a képviselők sorsolás alapján kerülnek feltüntetésre, nevük után lesz feltüntetve a jelölő szervezet.

Kérjük tehát, hogy keresse meg a listán az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület (utána olvasható a rövidítés: EÖGYKE) nevét, amely sorban előtte megtalálja az Egyesület képviselőjelöltjeit. Ne felejtse el, hogy mind az öt jelöltnél húzza be a jelölt neve előtti négyzetbe az X jelet! Számolja meg, hogy 5 jelöltet bejelölt-e, nehogy kimaradjon valaki.

Alább felsoroljuk és bemutatjuk kerületenként az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület képviselőjelöltjeit. Amely kerület nem szerepel a felsorolásban, ott nem indítottunk képviselőket, tehát ott el sem kell menni szavazni.

Figyelem! A XV. kerületben 6 jelölt indul az Egyesületünk színeiben. Csak akkor érvényes a választás, ha 5 képviselőt választanak ki belőlük. A Szegedi Örmény Önkormányzat 8 képviselőjelöltet indított az Egyesület hozzájárulásával. Ott is 5 főre kell szavazni, ellenkező esetben érvénytelen a szavazás!

Javasoljuk a választásra elvinni:

- értesítőt (zöld), a választás helyszínéről

- szemüveget
- tollat
- a helyi képviselők listáját, amelyet kivághat a lapból.

Budapest I. kerület

Képviselőjelöltek: Dr. Benedek Katalin, Böjtös Jenőné, Dávid Csaba, Merza Krisztina és Várady Mária.
Szavazás helyszíne: I. ker. Mészáros u. 5-7. Szilágyi Erzsébet Gimnázium

Budapest II. kerület

Képviselőjelöltek: Bacsó Zoltán, Flórián Antal, dr. Issekutz Sarolta, Szabó Anikó és Zakariás Antal Dirán.
Szavazás helyszíne: II. Hűvösvölgyi út 12. Budagyöngye Közösségi Ház

Budapest III. kerület

Képviselőjelöltek: Ajvazov Jurij, Bakonyi György, Bakonyi Zoltán Tibor, Sasi-Nagy Pál, Zakariás Péter.
Szavazás helyszíne: III. Szentlélek tér 10. Óbudai Gimnázium

Budapest VI. kerület

Képviselőjelöltek: Dávid Tamás, Hegyi Dávid András, Raskó Lórántné Betegh Tünde, Wertán Kinga Klára, Wertán Zsoltné.
Szavazás helyszíne: VI. Király u. 88.

Budapest VII. kerület

Képviselőjelöltek: Balogh Jenő, Dr. Capdebo Gergely, Karászi Jánosné, Dr. Szabó Árpád, és Szongothné Rónay Anikó.
Szavazás helyszíne: VII. Dob u. 85.

Budapest VIII. kerület

Képviselőjelöltek: Bacsó Márton Károly, Dr. Keszy-Harmath Péterné, Keve Mária, Tóth József, Zakariás Enikő.
Szavazás helyszíne: VIII. Rigó u. 3-5.

Budapest IX. kerület

Képviselőjelöltek: Balogh Réka, Dr. Borszéki Béla, Hegyi Péter Hunor, Király György András, Szenttamásy Katalin.
Szavazás helyszíne: IX. Mester u. 23.

Budapest XI. kerület

Képviselőjelöltek: Dr. Forgács Barnabás, Harmath Kálmán, Kátainé Szilvay Ingrid, Kirkósa Péter, Szytyori-Nagy Áron Gergely.
Szavazás helyszíne: XI. Bocskai út 47-49.

Budapest XII. kerület

Képviselőjelöltek: Bacsó Balázs György, Csikszentgyörgyi-Ficzus Margit, Ispánki Dávid, Mály Katalin, Szabó Bence.
Szavazás helyszíne: XII. Böszörményi út 23-25.

Budapest XIII. kerület

Képviselőjelöltek: Füleki Balázs, Kabdebó János, Dr. Kiss Margit, Király Zoltán, Szakály Fruzsina.
Szavazás helyszíne: XIII. Váci út 57.

Budapest XIV. kerület

Képviselőjelöltek: Füleki Józsefné, Heim Pál, Szongoth Gábor Gyula, Zárug Béla József, Zárugné Tancsin Katalin.
Szavazás helyszíne: XIV. Pákozdi tér 13.

Budapest XV. kerület

Képviselőjelöltek: Adorján Zsuzsanna Ágnes, Áts József, Kitlei Gabriella Lujza, Lovas Katalin, Nuridsány Judit, Nuridsány Zoltánné.

Szavazás helyszíne: Széchenyi tér 13. Általános Iskola

Budapest XVI. kerület

Képviselőjelöltek: Heim Kristóf, Szatmári Emese Judit, Dr. Szuper Géza, Vereczkei Réka, Vörös Gábor.

Szavazás helyszíne: Hősök Fasora 30. Általános Iskola

Szeged

Képviselőjelöltek: Dékányné Verzár Katalin, Hatvani Zoltán, Kövér László, Novák Szabolcs, Oláh István László, Tóth Ferencné, Dr. Tóth István Tibor, Dr. Tóth Rózsa.

* * *

Bemutatjuk az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület 2006 évi választáson induló képviselőjelöltjeit

I. kerületi képviselőjelöltjeink

dr. Benedek Katalin Erzsébet

Budapesten születtem. Művészettörténész- és magyar-orosz szakos középiskolai tanári diplomáimat az ELTE Bölcsészettudományi Karán szereztem. Pályámat a Budavári Palotába helyezett Magyar Nemzeti Galériában kezdtem 1977-ben. Azóta az intézmény munkatársa vagyok, jelenleg művészettörténész főmuzeológusként tevékenykedem.

Családom nemzeti elkötelezettségű, az európai kultúrát szerető, polgári értékrendet tisztelő keresztény szellemi légkör természetes közeg otthonunkban. Orvos szüleim családfája apai ágról háromszéki lófőszékely rangú, örmény beütésű elődöket jegyez. Másrészt jelenti Benedek Eleket, akinek egyedülálló irodalmi munkásságát folytatták a dinasztia máig elismert leszármazottai. Anyai részről a magyarságáról híres kárpátaljai görögkatolikus püspök, Sztojka Sándor képviseli familiáris kötődéseinket. A fentiekből adódó kulturális vonulatot hordom génjeimben, hivatástudattal hasznosítom szakmai munkámban. Most, élve a képviselői választással, lehetőségeimhez és képességeimhez mérten szeretném szolgálni a köz javát. Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület tagjaként a magyarörmény kultúra ápolását eddig is, három cikluson keresztül, kisebbségi képviselőként komoly feladatommak tekintettem. Hiszem, hogy a jövőben még többet tehetek ezért a nagymúltú kisebbségért.

Bőjtös Jenőné

Sz: Opra Györgyi, 1942. július 29-én születtem Felsővisón Erdélyben, örmény-székely szülők gyermekeként. Apai nagyanyám Szentpétery Erzsébet, az erzsébetvárosi örmény Szentpétery Kristóf leszármazottja, akinek Mária Terézia adott „hűségese szolgálataért” nemesi címet és oklevelet 1760-ban. Édesanyám Szittyá Horváth Anna tanítónő, székelykeresztúri polgári családból származik, édesapám jogász. 1945-ben családunk Magyarországra menekült, Győrben majd Mosonmagyaróváron laktunk, rajtam kívül még négy testvérem született. Általános és középiskoláimat Győrben végeztem, 1962-ben mentem férjhez, házasságunkból két gyermekem született, akik ma már felnőtt emberek, jelenleg két unokám van.

Közben felsőfokú végzettséget szereztem pénzügyi és reklám vonalon, a legutolsó munkahelyemről a Pannonplast Rt-től mentem nyugdíjba marketing és reklám vezetőként. Megválasztásom esetén célom, hogy a székely-örmény hagyományokat ápoljam, kiállítások és kulturális események rendezésével.

Dávid Csaba

1943-ban születtem Marosvásárhelyt, örménymagyar családban, a kézdivásárhelyi Dávidok közül. Felmenőim között szerepel az erdélyi örmény Zakariás-, Csiky-, Persián-család. 1945 óta Budapesten élünk, két testvérem van. A budai Rákóczi gimnáziumban érettségiztem, majd segédmunkás voltam, később egy évtizeden át éltem Varsóban, ott jártam egyetemre is. 1974-ben hazatértem, azóta ismét budai lakos vagyok; ma is ugyanabban az öreg lakásban élek, amelyben fél évszázada. A 70-es évek közepe óta dolgozom a szinkronfilm-szakmában, közben majdnem tíz éven át egy tudományos ismeretterjesztő folyóirat egyik

szerkesztője, később főszerkesztője voltam. (Mindig nagyon izgatott az ismeretterjesztés, különösen a műszaki-tudományos kérdések.)

Jelenleg - 6 éve - az egyik ismeretterjesztő tévé-csatorna szerkesztője vagyok. Több műfordítás-kötetem és saját regényem jelent meg. Négy gyermekem volt, közülük három él. Ugyancsak három az unokáim száma.

1998-ban a választók bizalmából a Budavári Örmény Kisebbségi Önkormányzat egyik képviselője lettem. Az elmúlt nyolc év alatt képviselőként igyekeztem hozzájárulni, hogy a Kisebbségi Önkormányzatra bízott közpénzeket testületünk jó és nemes célokra fordítsa. Újraválasztásom esetén a továbbiakban is ez lesz a célom.

Merza Krisztina

A régi erdélyi örmény Merza család azon ágából származom, amely felmenői között tudhatja Merza Gyula armenológust. Nagypám, Merza Marcel települt át Erdélyből Budapestre, ahol mérnökként dolgozott. Én jelenleg is abban a lakásban élek az I. kerületben, melyben annak idején a nagyszüleim éltek.

A Lisznyai-utcai Általános Iskolában szereztem alapismereteimet, majd középiskolába - mivel utánpótlás válogatott úszó voltam -, sporttagozatos osztályba jártam. Időközben az úszásról átnyergeltem a szinkronúszásra, amelyben az évek során válogatott és többszörös magyar bajnok lettem. A Pázmány Péter Katolikus Egyetemen végeztem művészettörténet-kommunikáció szakon.

Három éve dolgozom a Magyar Televízió Aranyfüst és a Napi Mozaik című műsoraiban szerkesztő-riporterként. (Az Aranyfüst sajnos szeptembertől megszűnt.)

Főként képzőművészeti, kultúrtörténeti és történelmi témákkal foglalkozom. Úgy érzem, művészettörténeti végzettségem és a televíziós munkámban szerzett tapasztalataim alapján képviselőként segíthetném az örmény kultúra megőrzését és szélesebb körű megismertetését.

Várady Mária

1954-ben születtem Nagybányán, Erdélyben. Anyai ágon vagyok örmény származású a gyergyóditrói Lőrincz család révén. A marosvásárhelyi Szentgyörgyi István Színművészeti Intézetben végeztem, majd Sepsiszentgyörgyön és a Békés Megyei Jókai Színházban játszottam. A Magyar Rádió bemondó- műsorvezető-moderátor, az ELTE Média szakon színész-újságíró diplomával rendelkezem. 1995 óta a Magyar Rádió Rt. munkatársa vagyok. Újságírói szakdolgozatomban a többszörös identitás témáját vizsgáltam. A magyar kultúra mellett az örmény kulturális identitás őrzésével, megjelenítésével aktívan foglalkozom az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület tagjaként. Kiállításainkon, klubdelutánjainkon az örmény kultúra kincsestárából mutatok be szemelvényeket előadóművészként. 2002-2006 között az Óbudai Örmény Önkormányzat képviselőjeként tevékenykedtem.

II. kerületi képviselőjelöltjeink

Bacsó Zoltán

1947-ben születtem Pécsen. Szüleim orvosok voltak. Édesanyám révén erdélyi örmény származású vagyok, nagypám Kabdebó Antal, nagyanyám Gorove Anna, mindketten erdélyi, erzsébetvárosi születésűek. Iskoláimat Kecskeméten végeztem, 1976 óta vagyok a kerület polgára. Erdélyi magyarörmény feleséget választottam, két nagykorú gyermekünk van.

Érettségi után fényképész szakvizsgát tettem. 1967 óta dolgozom a Pannónia Filmstúdióban, először állófotós, segédoperatőr, majd operatőrként. Számptalan kisfilm, sorozat és egész estés film felvételi munkáit végeztem el, többük díjat nyert, pl. az Oscar-díjas „Légy” (rendezte Rófusz Ferenc), a Cannes-i Arany Pálmás „Küzdők” (Jankovics Marcell) és a „Moto Perpetuo” (Vajda Béla). 1994-ben Balázs Béla-díjjal jutalmaztak. 2002-ben Jankovics Marcell „Ének a Csodaszarvasról” című animációs filmjének egyik operatőre voltam.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület jelöltjeként 1998-ban szereztem először mandátumot a II. ker. Örmény Kisebbségi Önkormányzatban, ahol jelenleg is tevékenykedem.

Flórián Antal

1939-ben születtem a XVII. században Erdélybe menekült örmények által alapított Szamosújváron. Apám kereskedő, anyám Kirkósa Klára háztartásbeli. Mindketten magyarörmények. Nagyszüleim még beszéltek

az örmény nyelvet. Szamosújvár, Kolozsvár, Marosvásárhely városokban tanultam. Az utóbbiban végeztem el a Színművészeti Főiskolát. A kolozsvári Állami Magyar Színháznál kezdtem pályámat, majd 1971-ben áttelepültem Magyarországra. Kaposvár, Kecskemét, Szeged színházaiban dolgoztam. Jelenleg a kecskeméti Katona József színház tagja vagyok. Szülővárosom - hol az örmény családok szoros, ma már elképzelhetetlen kapcsolatot tartottak egymással és a ki nem mondott szeretet sugárzása - mind a mai napig elkísér. Ez adta az erőt, hogy 1998-ban létrehozzuk az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület szegedi szervezetét, majd a választók bizalmából az Örmény Önkormányzatot Szegeden. Később Budapestre költöztem, itt a II. kerület örmény képviselője lettem.

dr. Issekutz Sarolta

Az erdélyi erzsébetvárosi Issekutz, Zachariás, Dániel család sarja vagyok, s így az ittebei, eleméri Kiss Ernő aradi vértanút is büszkén vallhatom ősomnek. Több mint 35 éve ügyvédként tevékenykedem. Férjem gépészmérnök, fiam sebészorvos, lányom számítógépes grafikus.

Nevemhez fűződik az 1994. évi örmény kisebbségi önkormányzatok jogi megszervezése. 1997-ben létrehoztam az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesületet a történelmi örménység, a magyarörmények összefogására. Feladatunk az örmény kulturális identitás erősítése, az örmény kultúra és hagyományok ápolása, terjesztése. Megalapítottam az Erdélyi Örmény Gyökerek Füzetek információs-kulturális havilapot, a Fővárosi Örmény Klubot, számtalan kiállítást szerveztem, 10 könyvet rendeztem sajtó alá. Kezdetben az örmények országos alelnöke, majd 2 ciklusban a fővárosi örmények elnöke voltam, valamint 3 ciklusban a II. kerület elnöke.

Szabó Anikó

1965. július 22-én Nagyváradon láttam meg a napvilágot pedagógus édesanyám és grafikusművész édesapám egyetlen gyermekeként. Az élet úgy hozta, hogy 1985-ben, önhibámon kívül, el kellett hagynom szüleimet és szülővárosomat. A sors azonban kézen fogott és vezetett tovább. Habár magyar-angol szakos tanárnőnek készültem, mégis színésznő lett belőlem.

Pályámat Zalaegerszegen kezdtem a Hevesi Sándor Színházban, majd a soproni Petőfi Színház tagjaként 10 évig „boldogítottam” a közönséget. Jelenleg a kerület lakója vagyok. Édesanyám: Ötves Erzsébet, aki a XVII. században Erdélybe betelepült örmények leszármazottja. Kezdetben Oszkericsnek hívták őket, később Ötves lett, de írták Ötvösnek, Öttvösnek sőt Öttkwösnek is. Első ismert ős Chácsig (Kristóf) 1684-ben született. Az Ebesfalvi előnevet is felvették, ami később egy E betűre korlátozódott, innen ered az Eötves változat.

A családfánkon fellelhetők az Antalffy, Kazacsai, Issekutz, Donogán, Kabdebo, Páll, Hollósy nevek is. Mindannyian nemzeti elkötelezettségűek voltak, mint ahogy a jelenben is azok vagyunk. A magyar kultúra terjesztése mellett fontos feladatomban tartom az örmény irodalom és kultúra megismertetését, ezért úgy a kiállításokon, mint a Fővárosi Örmény Klubunkban előadóművészként részt veszek e csodás világ megismertetésében.

Zakariás Antal Dirán

Csíkszépvízi gyökerű örmény családban 1931-ben születtem Brassóban. Erdőmérnök édesapám székely lánnyal kötött házasságot és két fiúnak, valamint három lánynak adtak életet. Elemi iskolába Csíkszentmártonba és Csíkszeredába jártam. A veszprémi piarista gimnázium után Budapesten szereztem közgazdász diplomát, majd a belkereskedelemben és a vegyiparban gazdasági vezető beosztásokban dolgoztam 1992-évi nyugdíjazásomig. Azóta egyéni vállalkozóként dolgozom, hogy az élet ritmusából ne essek ki. Fiam orvos, két unokám van. Évtizedek óta a kerület lakója vagyok. Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület jelöltjeként jutottam képviselői mandátumhoz először 1998-ban és alakíthattuk meg a II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzatot, amelynek azóta is képviselője vagyok. Az erdélyi gyökerű magyar-örménység kultúrájának és hagyományainak megőrzésében, az örmény szertartású római katolikus templomunk és hitéletünk megmentésében, az erdélyi örmény kapcsolatok ápolásában veszek részt szervezett keretek között. Az Országos Örmény Önkormányzat képviselője vagyok.

III. kerületi képviselőjelöltjeink

Zakariás Péter

1952-ben születtem Désen, de Kolozsváron éltünk. Tanulmányaimat Kolozsváron végeztem, 1971-ben érettségiztem a Református Leánygimnáziumban, majd a fogorvosi egyetemre felvételiztem, de nem vettem fel, ezért a fogtechnikai szakmát tanultam ki. 1982-ben települtem Magyarországra, Budapesten élek. A Medicor Művek fogtechnikai export laborjában dolgoztam 1989-ig, amikor egy kolozsvári társammal létrehoztuk a ma is működő „Kolozs-Dent” Bt laborunkat. Édesapám szamosújvári örmény származású. Nagyon érdekel az örmény kultúra, így kerültem kapcsolatba az egyesülettel is. Képviselőként is ezzel szeretnék foglalkozni.

Sasi Nagy Pál

1946-ban születtem Budapesten. Apai ágon vagyok örmény származású, az 1848-as Czetz János tábornok családjához és a Betegh családhoz tartozom. Nős vagyok, három diplomás lányunk van. Gépipari technikus oklevelet szereztem, vezetői beosztásokban dolgoztam a gépiparban. Örmény őseim arra köteleznek, hogy foglalkozzak a történelemmel, a múlt ápolásával, amelyet az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület is végez. Kérem támogatásukat, hogy a kerületnek ne csak egy Czetz utcája, egy holt Czetz emléktáblája, hanem egy élő Czetz rokon képviselője is legyen az örmény kisebbségi önkormányzatban.

További képviselőjelöltek:

Ajvazov Jurij, Bakonyi György, Bakonyi Zoltán Tibor

VI. kerületi képviselőjelöltjeink

Dávid Tamás

1966 decemberében születtem Budapesten. Apai ágon vagyok örmény származású. Szüleim 1950 óta élnek Budapesten. 1984-ben végeztem el a 9. sz. Bánki Donát Szakközépiskolát Budapesten. Nős vagyok, két gyermek édesapja. Jelenleg egy mélyépítő Kft-nél dolgozom gépkocsivezetőként. Édesapám 1995-ben elhunyt. Édesanyám, apám utáni tiszteletből, ápolja az örmény hagyományokat, s én a fia, mint lezármazott szintén folytatom. A Terézvárosi Örmény Önkormányzat képviselője vagyok.

Hegyi Dávid András

1984 augusztus 6-án születtem Budapesten. Kilenc gyermekes család harmadik gyermekeként nőttem fel. A Facultas Humán Gimnáziumban érettségiztem. Jelenleg a Facultas Cognoscendi Akadémia hallgatója vagyok, miközben a Facultas Cognoscendi Akadémia Alapítványánál adminisztrátorként tevékenykedem. Mint jövődöntő humánerőforrás manager kamatoztatni kívánom végzettségemet az örményeknél.

Raskó Lórántné Betegh Tünde

1981 júliusában születtem Budapesten. Azóta élek a Terézvárosban. Általános- és középiskolai tanulmányaimat itt végeztem a kerületben. A Zsámbéki Apor Vilmos Katolikus Főiskolán szereztem diplomát, óvodapedagógus szakon. Apai ágról szamosújvári örmény családból származom. Családfánkat 1735-ig tudjuk visszavezetni. E negyed évezred alatt őseim közül többen nemesi címet kaptak, hazafias kiállással és tudományos tevékenységükkel a haza szolgálatában álltak és megbecsülésében részesültek. Jelenleg a Terézvárosi Örmény Önkormányzat képviselője vagyok.

Wertán Kinga

1967. február 7-én születtem Budapesten a Terézvárosban. Iskoláimat a Szív Utcai Általános Iskolában, és a Szinyei Merse Pál Gimnáziumban végeztem a kerületben.

Ifjú korom óta lételemem a mozgás, versenyszerűen jégtáncosként sportoltam, sokszoros válogatott kerettagként, így a Testnevelési Egyetemen 1992-ben szereztem diplomát, majd posztgraduális módon még két felsőfokú végzettséget, testkultúra területén. Nyolc éve munkám a hobby: a testkultúra, az egészséges életmód. Folyamatosan figyelem a továbbképzési lehetőségeket és élek is vele. Apai nagyapám révén magyar-örmény származású vagyok, mely eszmélésem óta szüleim, nagyszüleim révén körülvesz. Örmény családfánkat 1450-ig vezették vissza. Az örmények kultúrájukkal, becsületükkel, munkájukkal mindig gazdagították hazánkat. Célom, hogy a mai leszármazottak is bizonyíthassák és a közéletben hasznosít-

hassák felmenőik, őseik hagyományát, tudását a saját területükön. Jelenleg a Terézvárosi Örmény Önkormányzat képviselője vagyok.

Wertán Zsoltné

1943-ban születtem Budapesten. Vegyipépsz mérnök a végzettségem, már nyugdíjas vagyok. Férjem kertészmérnök, három gyermekünk és hét unokánk van. Férjem ősei 330 éve települtek Erdélybe, kézművesek, kereskedők, legutóbb pedagógusok, orvosok voltak. A kerület örmény kisebbségi munkájában elnökként és 2002-től a Fővárosi Örmény Önkormányzatban képviselőként tevékenykedem.

VII. kerületi képviselőjelöltjeink

Balogh Jenő

Gépész és gazdasági mérnök vagyok. Feleségem, dr. Issekutz Sarolta erdélyi örmény közössége révén az örmények hálójába kerültem. Mint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület egyik alapító tagja veszek részt a közösség életében immár 12 éve. Aktívan közreműködök minden kulturális rendezvény lebonyolításában, részt veszek az újság szerkesztésében, stb. Rájöttem, hogy milyen fontos a múlt megismerése, a még elérhető információk rögzítése, ezért szabad időmben a magyar örmény közösség archívumának megszervezésén és megvalósításán dolgozom. Jelenleg a XV. kerületi Örmény Önkormányzat tagja vagyok.

Dr. Capdebó Gergely

Szüleim az 1930-as évek elején kényszerültek át Temesvárról Magyarországra.

1940. december 28-án születtem Budapesten, ahonnan a háború alatt Balatonalmádiba költöztünk. Veszprémben vegyész technikus oklevelet szereztem, majd az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán szereztem diplomát. Jogi pályafutásom során voltam TSZ jogtanácsos, vállalati jogtanácsos, majd egyéni ügyvédi irodát nyitottam, ahol jelenleg is folytatom az ügyvédi tevékenységet. A Capdebó család a XVIII. századig visszamenőleg áll rendelkezésemre. Őseim - nagyapámig bezárólag - férfi és női ágon egyaránt tisztán örmény származásúak voltak. Képviselővé választásom esetén a magyarörmények kultúrájának őrzését, ápolását tekintem feladatombnak.

Karászi Jánosné

Erdélyi örmény leszármazott vagyok, 1944-ben születtem. Két leányom és két fiú unokám van. Apai ágon visszavezetve a családfát 1773-ig, szépapámig minden felmenőm erdélyi örmény származású. Édesapám 1920-ban, Kolozsvárott született, 1923-ban települtek át nagymamámmal együtt Magyarországra. Nagypapám Dr. Karácsony Antal 1945-ben hunyt el Csíkszeredán.

Iskoláim: gimnáziumi érettségi után közgazdasági tanulmányokat folytattam. Számviteli-, vállalat tervezői-, statisztikai-, ügyviteli szakterületeken dolgoztam. Jelenleg nyugdíjasként, az egészséges életmód és a természetes gyógymódok híveként, ezek ismertetésével, forgalmazásával foglalkozom. Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület tagja vagyok.

Dr. Szabó Árpád

Nyugalmazott főtanácsos, állatorvos vagyok. Feleségemmel évek óta tagjai vagyunk az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesületnek, rendszeresen ott vagyunk a rendezvényein és ápoljuk családunk örmény gyökerű hagyományait. Magam anyai ágon, feleségem pedig mindkét szülői ágon örmény származású. A felmenők között közel háromszáz évre visszavezethető erdélyi nemes gazdálkodó, orvos, főpap rokonság. Amellett, hogy mi már magyarnak születünk, szeretnénk megőrizni őseink emlékét, ápolni kívánjuk hagyományainkat és tisztelgünk az ősi örmény nép művészete és hitvilága előtt. Jelenleg az Országos Örmény Önkormányzat képviselője vagyok.

Szongothné Rónay Anikó

1952-ben születtem Budapesten, gyermekeim Kristóf és Gergely. Szüleim erdélyi származásúak, nagyapám Dés főbírája volt. Villamosmérnök a végzettségem. A Szongoth név, amelyet gyermekeim viselnek, kötelez engem a hazai örménység támogatására és az erdélyi emlékek ápolására. Tevékenyen részt vettem a szamosújvári örmény armenológus, Szongott Kristóf XIX. századi könyvsorozatának reprint kiadásá-

ban, a szamosújvári örmény temetőről szóló könyv lektorálásában. Szívügyemnek tartom az erdélyi magyar örmény gyökerek kutatását és támogatását.

VIII. kerületi képviselőjelöltjeink

Bacsó Márton Károly

Budapesten születtem 1978-ban erdélyi örmény gyökerű családban. Mindkét nagyanyai ág örmény, mindkettő az erzsébetvárosi Kabdebó és Gorove család. A középiskola után a Szegedi Tudományegyetem Tanárképző Főiskolai szakán végeztem 2003-ban. Jelenleg a Than Károly középiskolában-, valamint a Pécsi Tudományegyetemen tanítok, utóbbin levelező tagozaton. 2001-ben az egyetemi TDK tanulmányi versenyen első helyezést értem el egy évfolyamtársammal együtt. 2002-től pedig különböző pályázatoknak köszönhetően többször is lehetőséget kaptam, hogy Finnországban a Turku Egyetemen folytathassam tanulmányaimat.

Megválasztásom esetén elsősorban a magyar örménység kulturális hagyományainak érvényesítését és modern, multimédiás formában történő bemutatását tartom fontos feladatnak úgy, hogy annak minden magyar érdeklődő haszonélvezője lehessen.

Dr. Keszy Harmath Péterné

1947. szeptember 21-én születtem tanár szülők gyermekeként. Középiskolai tanulmányaimat közgazdasági szakközépiskolában végeztem, kitűnő eredménnyel. Egy év munka után a Közgazdasági Egyetem külker szakán tanultam tovább, amit jeles diplomával fejeztem be. Gyermekeim születése után kötő kisiparos lettem és otthon dolgoztam. Később nagykereskedést nyitottam, melynek kiszolgálására műhelyemet 10 fős létszámra fejlesztettem fel. 2001-ben léptem be a lakáskassza képviselői hálózatába, ahol területi vezetőként platina fokozatot értem el. Férjemmel már a 60-as évek végén részt vettünk az akkor 2-3 havonta megrendezett örmény összejöveteleken. Ezért amikor 8 évvel ezelőtt megalakult Budaörsön az Örmény Önkormányzat, örömmel vállaltam a képviselői megbízást és az elnökhelyettesi megbízást, a rendezvényeken való tevékeny részvételt.

Keve Mária

Budapesten születtem 1941. októberében. Aktív munkával töltött pályámon művészeti események szervezésével, rendezésével és propagandájával foglalkoztam a Képcsarnok, az Iparművészeti Vállalat, végül a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségében ügyvezetőként. Erdélyi örmény gyökereim a Mártonffy, a Pattantyús-Ábrahám, és a Jakabffy családokhoz kapcsolódnak. Az örmény gyökereimhez való kötődést tisztelt és szeretett anyai nagyapámtól, Mártonffy Józseftől kaptam. Kisgyermek koromtól rendszeresen látogatója voltam az örmény római katolikus kápolnának, amely életre szóló szép hitéleti és kulturális élményeket adott.

Ezek az emlékek köteleznek arra, hogy továbbadjam, amit elődeimtől kaptam. Úgy érzem, munkálkodnom kell azon, hogy azon értékek, melyek az örmény származású erdélyi magyarok hozzájárulását reprezentálják nemzetünk kultúrájához, minél szélesebb körű nyilvánosságot kapjanak. Jelenleg a Fővárosi Örmény Önkormányzat tagja vagyok.

Tóth József

Családunk apai ágon Erdélyből, Nyárad-Karácsonfalváról származik. Családfánk ezen ága Mátyás királytól nyert nemességet. Édesapám 1945-ben született Marosvásárhelyen, majd Észak-Erdély másodszori elvesztése után nagyapám elhatározta, hogy nem fog román uralom alatt élni. A zöld határon embercsempész segítségével átjött Budapestre, majd 1947-ben utána költözhetett a család is. Anyai ágon a Felvidékről (Nyitrakér) és Nógrád megyéből származom. Szüleim Gyergyószentmiklóson találkoztak egymással... 1972-ben születtem Budapesten. Az Általános Iskola elvégzését követően műszerész tanulónak mentem a zuglói Egressy Gábor Ipari Szakközépiskolába. Hamar rájöttem, hogy nekem ez nem való, inkább a társadalomtudományok érdekelnek. Először angol-történelem szakra jártam egy évig az ELTE Tanárképző Főiskolai Karára, majd végül a szegedi egyetem bölcsész karán tanultam tovább történelmet és szociológiát. Tanulmányaim során kezdtem el foglalkozni a hazai örmények történetével, két alkalommal Tudományos Diákköri konferencián is részt vettem, majd mindkét szakomon örmény témából írtam a szakdolgozatomat. Ezután az ELTE Bölcsésztudományi karára vettem fel doktoranduszunkat, ahol a PhD disszertációm

az örmények dualizmus kori történetéből készítettem. Munkásságom egy része olvasható a következő internet címen: [http:// www.garabonczias.hu/ormeny/](http://www.garabonczias.hu/ormeny/)

Zakariás Enikő

1949. június 25-én születtem. Szépen cseperedvén, ahogy illik, egyre többet tudtam meg hozzátartozóimról és egyre büszkébb lettem rájuk. Büszkeségem alapja Édesapám volt, aki elmesélte, hogy Erdélyből menekültek az első világháború alatt. Talán azért kellett menekülniük, mert Nagymamám feleségül ment Nagypapámhoz, aki a szamosújvári örmény kereskedő család kilenc gyermeke közül volt az egyik. Mikor felcseperedtem, Édesapám, aki nagy hangsúlyt helyezett gyermekei műveltségére - a kétezer kötetes könyvespolc előtt állva kérte, hogy válasszak egyet.

A „Musza Dag negyven napjának” elolvasása végére magam is örmény lettem. Az igazat megvallva, az ötvenes évek sem kedveztek a Zakariás családnak. Nagyszüleimet, rokonaimat kitelepítették. Sokan kerültek a Hortobágyra. Nagybátyánk, aki 23 éves nagy hazafi volt (ahogy mindenkit neveltek a családban), börtönben ült 27 éves koráig. Naponta akarták kivégezni. Így aztán az iskolában is kissé ingatag volt a helyzetünk. Az örmény származás húzott ki a bajból! Kézműves kereskedő lettem! Biztosan tudom, a származásomnak köszönhetem a virágüzletet, és az emberek szeretetét.

IX. kerületi képviselőjelöltjeink

Balogh Réka

Édesanyám révén erdélyi örmény származású vagyok, számos, jónevű magyarörmény család szerepel a felmenőim között (Issekutz, Zachariás, Dániel), akik az erdélyi Erzsébetváros polgárai voltak. Az otthoni neveltetés a családi és a közösségi hagyományokhoz való hűséget ültette belém. Már az általános iskolában nagyon érdekelt a képzőművészet és kézügyesség. A Karinthy Frigyes Kéttannyelvű Gimnáziumba jártam, ahol angol nyelven tanultunk minden tantárgyat. Az utolsó két évben a Nemzetközi Érettségi osztályba jártam, s a világszinten egységesített vizsgarendszerben szereztem meg a nemzetközi érettségi diplomát. Gimnázium után az ELTE angol bölcsész szakát végeztem el 2001-ben. Tervező grafikusként dolgozom. Jelenleg a Ferencvárosi Örmény Önkormányzat képviselőjeként tevékenykedem.

Dr. Borszéki Béla

Okleveles mérnökbiológus szakmérnök vagyok. Egy lányom és két unokám van. Fiatal koromban néprajzzal, hangszeres népzenevel foglalkoztam a Népművészeti Intézet és a Magyar Tudományos Akadémia Népzene kutató osztályának külső munkatársaként. Munkásságom elsősorban ásványvíziparra korlátozódott, de foglalkoztam táplálkozástudománnyal is.

Apai nagyapám erdélyi magyarörmény kereskedő volt, aki az örmények „Rómájának” is nevezhető Szamosújvár temetőjében nyugszik. Fontosnak tartom az örmény kultúra, a hagyományok, hitélet továbbadását, a szellemi és tárgyi emlékek megmentését. Mint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület alapító tagja a kulturális identitásörzés erősítéséért vállalom a képviselőjelöltséget.

Hegyí Hunor

30 éves, nős, nemzetközi szállítmányozási ügyintéző vagyok. Erdély fővárosában születtem, a „kincses Kolozsváron”. Őseim Szamosújváron telepedtek le, ahol ma is jelentős örmény közösség él. Fontosnak tekintem a hagyományok ápolását, és az örmény kultúra minél szélesebb körben történő megismertetését. A fővárosi önkormányzat Emberjogi, Kisebbségi és Vallásügyi Bizottságának külsős szakértőjeként igyekeztem a fenti gondolatok jegyében tevékenykedni. Célom: a többségi társadalom figyelmét felhívni az örménység csodálatos tradícióira.

Király György

1946. május 23-án születtem Budapesten, édesanyám Lászlóffy Erzsébet, édesapám dr. Király Endre, édesanyám révén vagyok örmény.

Az általános iskola elvégzése után az élelmiszeripari technikumot végeztem 1964-ben. Ezt követően a Pannónia Szőrmeáru-gyárban dolgoztam, mint vegyésztechnikus. A sorkatonai szolgálat után több nagyvállalatnál dolgoztam, köztük a Bőripari Vállalatnál, az Állami Termékgazdálkodási Igazgatóságon, a Kőfaragó és Épület-szobrászipari Vállalatnál, valamint a 23. sz. Állami Építőipari Vállalatnál. A Magyar

Köztársaság Nemzetbiztonsági Szakszolgálatától anyagbeszerzőként vonultam nyugdíjba. Jelenleg nyugdíjasként az ORFK Köztársasági Őrezrednél dolgozom.

Szenttamássy Katalin

1947. július 30-án születtem Budapesten. Anyai nagyapám az ősi székely családból származó Léczfalvi Bodor Zoltán és az örmény származású Danczkai Pattantyús Ábrahám Anna házasságából született Betlenben. Apai ágról majdnem teljesen „magyar” vagyok. Identitástudatomat mégis nagymértékben meghatározza ez az örmény-székely származás. Rendszeresen járok Erdélybe és el nem mulasztom az EÖGYKE évenkénti - őseink földjére vezető - nyolc napos útját. Meggyőződésem és hittel vallom, hogy a gyökerek ápolása, a valahová tartozás érzése, tudatosítása a legfontosabb, így válunk öntudatos, határozott egyénekké. Geodéta vagyok, 22 évig dolgoztam a Fővárosi Kerületek Földhivatala Földmérési Osztályán, majd a FÖBER Telekrendezési Irodáján. Jelenleg egy vagyonkezelő részvénytársaságnál ingatlanrendezéssel, birtokjoggal foglalkozom. Két felnőtt gyermekem van: leányom magyar szakos tanárnő egy egyházi gimnáziumban, a fiam közigazdász egy multinacionális cégnél.

XI. kerületi képviselőjelöltjeink

Dr. Forgács Barnabás

1943-ban születtem, édesapám Szamosújvárról, magyar-örmény családból származik, mely szoros rokonságban állt Bányai Elemér hírlapíróval. Agrármérnök vagyok, kutatás-fejlesztési témákkal foglalkozom az állattenyésztés területén, egyéni vállalkozóként, mint tudományos tanácsadó dolgozom több agrár-cég megbízásából. Nős vagyok, három felnőtt lányom van.

2002 óta az EÖGYKE tagja vagyok, továbbá az országos és a XVI. kerületi örmény önkormányzat képviselője. Az elmúlt években video-filmeket készítettem például Charles Aznavour életéről, valamint az EÖGYKE küldöttségének örményországi látogatásáról.

Harmath Kálmán

1939-ben születtem Budapesten. Édesapám családja Erdélyből származik, felmenő rokonaim között számos örmény eredetű család található (Wertán, Zakariás, Novák, Fejér, Ruzs, Moroz, stb.) Középiszkolai tanulmányaimat a budapesti Toldy Ferenc Gimnáziumban végeztem, majd 1957-ben érettségiztem kormánykitüntetéssel. Ezt követően finommechanikai mérnök szakmát tanultam, majd a Budapesti Műszaki Egyetemen gépészmérnöki diplomát szereztem. Több mint négy évtizeden át dolgoztam az ipar számos területén. 2001-ben mentem nyugdíjba. Tagja vagyok a Lágymányosi Polgárok Egyesületének, és az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesületnek. Beszélek angol és német nyelven.

Huszonhat éve lakom a XI. kerületben. Mindig szívesen vettem részt olyan tevékenységekben, melyek környezetem jobbítását, a körülöttem élők javát szolgálták. Jelenleg a XI. kerületi Örmény Önkormányzat elnöke vagyok.

Kátainé Szilvay Ingrid

1963-ban születtem Ungváron. Édesapám orvostörténész volt, édesanyám gyakorló orvos. Zenei tanulmányokat szülővárosomban, valamint Litvániában, a Vilniuszi Zeneakadémián végeztem. 1993 óta vagyok a XI. kerületi Weiner Leó Zenei Szakközépiskola tanára. Férjem, Kátay Mihály, Munkácsy-díjas festőművész. Kristóf fiúnk 17 éves.

Szűkebb és tágabb családi gyökereim az Erdélyi Fejedelemség területére nyúlnak vissza. Mind a magyar, mind az örmény ág itt élt és munkálkodott. A kultúrák közös gyökerei ösztönösen régóta foglalkoztatnak. Ez az érdeklődés tudatossá művészi és művész-tanári munkám során vált. Meggyőződésem, hogy identitástudatunk tartalma hagyományaink sokszínűségével lesz gazdagabb. Ennek érdekében kívánok tevékenykedni. 2002-óta a XI. kerületi- és a Főváros Örmény Önkormányzat tagja vagyok.

Kirkósa Péter

1957-ben születtem Kolozsváron örmény szülők gyermekeként. Zenei tanulmányaimat szülővárosomban kezdtem, majd 1974-ben, amikor az egész családnak Magyarországra települt, Budapesten folytattam a zenei szakközépiskolában. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán 1980-ban diplomáztam, ez évtől kezdve a mai napig a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának hegedűművésze vagyok. Több híres kar-

mesterrel volt szerencsém dolgozni, a magyar és más zenét nagy sikerrel vittük hírül a világ sok országába. 1984-ben kötöttem házasságot Magda Tündével. Három gyermekünk van, mindannyian zenélnek.

Szotyori Nagy Áron

1944 októberében születtem Budapesten. Örmény szüleim becsületes munkával jó hírnevű és megbecsült állampolgárok lettek. Köztük nagyapám dr. Fogolyán Kristóf (ősi név az örmény Fugujan) nőgyógyász sebész, Háromszék nagy hírű főorvosa, édesanyám, Dr. Fogolyán Edit, akitől örököltem, és folytatom sok éve az erdélyi örmény gyökerű kulturális kapcsolatok ápolását.

Kolozsvárott - a híres „Brassai Sámuel” iskolában - érettségiztem, majd ugyanitt szereztem agrármérnöki diplomát. 1982-ben települtem - visszahonosítással - Budapestre feleségemmel és fiammal, aki már fogorvos. Jelenleg mint vállalkozó dolgozom a vendéglátásban. Hiszem, hogy az önkormányzati választás nem a nagypolitikáról, a pártok csatározásáról szól, hanem az erdélyi örmény származású magyarok kulturális értékeinek megőrzéséről. E polgárok érdekeiért szeretnék tisztséggel és becsülettel dolgozni, mint képviselő, ugyanúgy, ahogyan a most véget érő ciklusban a XI. kerület örmény kisebbségi önkormányzati képviselőként tettem. Ismételt megválasztásom esetén folytatom a megkezdett munkát, immár a harmadik ciklusban. Jelenleg a Magyarok Világszövetsége elnökségi tagja, továbbá a Magyar Érdekvédelmi Szövetség főtitkára vagyok.

XII. kerületi képviselőjelöltjeink

Bacsó Balázs

1983-ban születtem Budapesten. A gimnáziumot a Thán Károly Középiskolában végeztem, majd a Kiss János altábornagy utcai iskolában szereztem emelt szintű Multimédia Fejlesztő diplomát.

Jelenleg a veszprémi Pannon Egyetem bölcsész karán vagyok másodéves hallgató. Apai, anyai ágon erdélyi örmény, az erzsébetvárosi Kabdebó, illetve Gorove családból származom. Az elmúlt négy éves ciklusban sikerült elérni céljaimat, mint a XII. kerület örmény képviselője, melyeket szeretnék megismételni és bevonni a fiatalokat az örmény kultúrába és hagyományápolásba. Fotózni, rajzolni, faragni szeretek szabadidőmben, mely művészetszeretetet genetikailag kódolt az örményeknél. Gazdag kultúránkat szeretném magam is megjeleníteni, másokkal megismertetni kiállítások formájában.

Csíkszentgyörgyi-Ficzus Margit

Családom vérvonalának erdélyi örmény gyökerei vannak. Őseim Gyergyószentmiklóson és Csíkszentgyörgyön éltek, nagyszüleim Trianon következtében menekültek át Magyarhonba, az anyaországba. Családtörténeti kutatásaim során kerültem kapcsolatba az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesülettel, ennek eredményeként 1614-ig visszamenőleg elkészítettem a családfánkat.

A hagyományápolást a magam részéről rendkívül fontosnak tartottam, ezért vállaltam el négy évvel ezelőtt a képviselőiséget. A XII. kerületi Örmény Önkormányzat elnökeként sikeres testületi munkáról számolhatok be tisztelt választóimnak. Négy nagyszabású, nagyon sikeres kiállítást rendeztünk a XII. ker. Művelődési Központban. Négy klubestet rendeztünk a Magyarok Házában. Támogatást adtunk az erdélyi örmény katolikus műemlék-templomok helyreállításához. Támogattuk könyvek kiadását, Bójte Csaba dévai, szovátai és moldvai csángó árváit, a nagyváradi templom orgonájának felújítását. Hozzájárultunk az EÖGYKE kulturális havilap nyomdai költségeihez. Jelenleg a Fővárosi Örmény Önkormányzatban is tevékenykedem.

Szeretném a megkezdett munkát folytatni, ehhez szükséges a tisztelt választók támogatása. Ezért kérem, menjenek el október 1-én szavazni és segítsenek nekünk azzal, hogy az EÖGYKE képviselőjelöltjeire adják le voksukat.

Ispánki Dávid

1971-ben születtem Budapesten, most is itt élek a XII. kerületben. Az Arany János Gimnáziumban érettségiztem 1989-ben. A kilencvenes években festészetet, grafikát, művészettörténetet és dizlettervezést tanultam, kiváló tanárok irányításával. Az ELTE-n diplomáztam könyvtár-informatika szakon, szakdolgozatomat az internet és a képzőművészet kapcsolatának témájából írtam.

Ősztől rajztanárként dolgozom egy magániskolában, de emellett igyekszem folytatni képzőművészeti tevékenységemet is. Egy hároméves lányom van. Eleinte kulturális kíváncsiságból, később örmény száрма-

zásom miatt kezdtem érdeklődni az örménység, az örmény kultúra iránt. A művészet gyakorlása mellett szeretném a művészet és kultúra, ezen belül is az örmény kultúra ügyét előrébb vinni, a magam szerény eszközeivel.

Mály Katalin

1945. március 23-án születtem. Családi állapotom: férjezett. Férjem nyugdíjas mérnök. Házasságunkból egy fiúgyermek született, ő a Pázmány Péter Katolikus Egyetem történelem-kommunikáció szakos hallgatója. Férjem dédszülei még osztrákok voltak, én pedig édesapám révén erdélyi örmény gyökerekkel rendelkezem. Az 1700-as évekre visszamenően tudom nyomon követni a felmenőimet. 1966-ban végeztem a Felsőfokú Építő- és Építőanyag-ipari Gépészeti Technikumban Budapesten, majd 1974-ben a Pollack Mihály Műszaki Főiskolán, Pécsen. 1966-ban kezdtem dolgozni a Magyar Hajó- és Darugyárban, mint tervező mérnök. A Hajógyárban eltöltött 19 év után egy mérnöki irodában dolgoztam szintén tervező mérnökként, majd ezt követően egy osztrák és finn cégek képviselőjét ellátó irodánál folytattam tevékenységemet mérnök-üzletkötőként. 1996-ban BT-t alapítottam egy társammal, ahol szintén a fent említett tevékenységekkel foglalkoztam. Középfokú német és angol nyelvvizsgával rendelkezem. 2000. márciusában nyugdíjba mentem.

Szabó Bence

1981-ben születtem Budapesten, azóta is itt élek. Örmény eredetem apai ágról származik, nagymamám még a szamosújvári eredetű Sárga nevet viselte. Idén nyáron doktoráltam az ELTE jogi karán, szeptembertől pedig egy multinacionális cég adótanácsadójaként kezdem karrierem. Emellett még egy ifjúsági szervezet csereprogramokért felelős vezetőjeként is tevékenykedem. Terveim között szerepel, hogy örmény fiatalokat láthassunk vendégül Magyarországon európai uniós források segítségével.

XIII. kerületi képviselőjelöltjeink

Füleki Balázs

38 éves gépészmérnök, vállalkozó vagyok. Az örmény kisebbség jelöltjeként az ifjúság és az örmény, illetve általában a nemzeti kultúra találkozásának megteremtését és ápolását tekintem küldetésemnek. Immár három ciklus óta, mint képviselő, dolgozom azon, hogy az ősök emlékein, hagyományain keresztül minél szélesebb körben bemutassam e kultúra megőrzésének értelmét. A XIII. kerület elnökeként és a Fővárosi Örmény Önkormányzat képviselőjeként tevékenykedem. A feladat megoldása szabályos építkezéshez hasonlítható leginkább. Hogy az épületbe beépített anyagok és energiák hasznosuljanak, a „ház” felépítését szakszerűen kell folytatni és be is kell fejezni.

Kabdebó János

Kolozsvárt születtem Magyarországon 1944-ben, ősi erdélyi örmény családból. Apám, Kabdebó László, a Bolyai Tudomány Egyetem gazdasági igazgatója volt. Édesanyám Jósika családból származik. Gimnáziumi érettségivel és mechanikai műszerész végzettséggel kerestem kenyerem, majd 1971 után idegenvezetői végzettséggel, német-román nyelvvizsgával szellemi szabadfoglalkozású tolmács-idegenvezetőként dolgoztam. Gyermekkori örökségem, szerelmem a fotózás. Számos kiállításon állítottam ki fotóimat. Évek óta aktív részvevője vagyok az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület Fővárosi klubjának, kiállításainak. Mint az Egyesület örmény képviselője szeretném a kulturális kapcsolatokat, hagyományokat és a nemzeti tudatot erősíteni. Ehhez kérem a választók bizalmát az egyesületi jelölttársaimmal együtt.

Dr. Kiss Margit

1944-ben születtem Szombathelyen, a gimnáziumot Kőszegen végeztem, az orvosi egyetemet Budapesten 1968-ban. Tizenöt évig dolgoztam a MÁV Kórházban sebészorvosként, majd a Bethesda Gyermekkorházban gyermeksebészként folytattam munkámat. A XI. kerületi Fehérvári úti Gyermekrendelő gyermeksebész főorvosa voltam, nyugdíjasként is az egészségügyben dolgozom. A Kiss családban legendaként élt az örmény eredet és csak a véletlen műve, hogy férjem (aki sajnos már nem él), olyan családból származott, akinek édesapja és édesanyja is örmény származású. Természetesen lányom is magyar-örménynek érzi magát, így aztán természetes, hogy én is ahol kell és lehet magyarságom mellett szeretettel és tiszte-

lettel szolgálom a magyar-örmény ügyet. Jelenleg a XIII. kerületi- és az Országos Örmény Önkormányzat képviselője vagyok.

Király Zoltán

1978-ban születtem Budapesten. Az általános iskola elvégzése után 1992-ben felvételt nyertem a Deák Ferenc Műszaki Szakközépiskolába, ahol 1997-ben érettségiztem. 1998-ban technikus oklevelet szereztem. 1998-99 között katonai szolgálatomat töltöttem. 1999-től egy fűtéstechnikai cégnél, jelenleg építőipari cégnél dolgozom. Nagypám és nagyanyám erdélyi örmények (Issekutz, Lászlóffy) voltak. Innen van az örmény kultúra iránti érdeklődésem. Jelenleg a Zuglói Örmény Kisebbségi Önkormányzat képviselője vagyok.

Szakály Fruzsina

1981. május 18-án születtem Budapesten. Középiskolai tanulmányaimat a budapesti Prohászka Ottokár Katolikus Gimnáziumban végeztem. 2000-ben felvételt nyertem az ELTE Szociológia szakára, ahol 2006-ban szociológusi diplomát szereztem.

Anyai ágról erdélyi örmény származású vagyok a Vikol és a Lászlóffy családok leszármazottjaként. Kapcsolatba kerültem az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesülettel, a Fővárosi Örmény Klubbal, ahol megtapasztalhattam, miként elevenedik meg az örmény kultúra és hagyomány a klub közönségének életében. 2002-ben Kolozsvárra majd Gyergyószentmiklósról is ellátogattam, hogy az ottani „magyarörmény” közösségek múltját-jelenét, tevékenységét, célkitűzéseit közelről megismerjem.

XIV. kerületi képviselőjelöltjeink

Füleki Józsefné

Született Buslig Iлона, édesapám Buslig Gyula töröcsvári születésű, aki Gyergyószentmiklóson élt. Öten vagyunk testvérek. Az első két ciklusban a Zuglói Örmény Kisebbségi Önkormányzat tagja voltam. A Térképvilág Kft-től mentem nyugdíjba. Két fiam van, Balázs és Dániel.

Heim Pál

Hatvanéves vagyok, nős, két felnőtt fiam van és két fiú unokám. Számítógép műszerészként dolgozom. Őseim között találni magyar-, német- és örmény nemzetiségűt. A Mály család az 1740 körül telepedett le Erdélyben. Otthon magyar identitású nevelésben részesültem, de arra is felhívták figyelmemet, hogy soha ne felejtsem el, mindig több nemzetiségből tevődik össze a nemzet. Apai dédmamámát Mály Ilonának hívták. A Mály család egy-két ismertebb tagja: Mihály tábornok hadmérnök (Európában több, mint 200 várat tervezett vagy épített át, például a komáromi Monostor erődöt 1850-52), Gerő színész, kissármási M. Sándor, ki előnevét a múlt század elején vette fel, a párizsi kiállításon szerzett bronzérmeket a hidrogén-kutatásban elért eredményeiért. A Pattantyús és Hollósy családba Mály lányok házasodtak. Az első keresztény állam az örmény, több mint 1700 éves. Számomra e kultúra megőrzése és ápolása, mint keresztény embernek fontos. Ezért támogatom az EÖGYKE törekvéseit, főleg az erdélyi magyarok támogatását. Jelenleg a Zuglói Örmény Kisebbségi Önkormányzat képviselője és a Fővárosi Örmény Önkormányzat elnökhelyettese vagyok.

Szongoth Gábor

Az Országos Örmény Önkormányzat elnökhelyettese vagyok jelenleg, míg a korábbi ciklusokban a XI. ker. Örmény Önkormányzat elnöke, elnökhelyettese voltam. 1947-ben születtem Budapesten, gyermekeim Kristóf és Gergely. Végzettségem geofizikus és geo-közgazdász, egy környezetvédelmi és geofizikai kutatásokat végző Kft. ügyvezetője vagyok. Hobbim a jégkorong, a MAC Népstadion egyesület szakosztályvezetője és edzője vagyok. Szívügyem a hazai örménység sorsa, a Magyarországon és Erdélyben megmaradt emlékek ápolása. Őseim Szamosújváron éltek, Szongoth Kristóf a múlt század végén ott jelentette meg több kötetes könyvsorozatát, Szamosújvár Monográfiáját és az Erdélyi Örmény Családok Genealógiáját. Képviselőségem alatt évente kiadtunk ebből a sorozatból egy-egy könyvet és vezetéssel elindult az Orlay utcai örmény templom-, könyvtár- és múzeum kincseinek leltározása.

Zárug Béla József

Édesapám családjában heten voltak testvérek. Gyergyószentmiklósról származunk. 12 éve vagyok a Zuglói (ZÖKÖ) Örmény Kisebbségi Önkormányzat képviselője. Három gyermekem van, Ildikó, Béla Károly és Anna Zita. Az örménykatolikus egyház ideiglenes gondnokságának vagyok tagja.

Zárugné Tancsin Katalin

Az első két ciklusban voltam a Zuglói Örmény Kisebbségi Önkormányzat képviselője. A következő ciklusban elektorként dolgoztam. A kisebbségi önkormányzatok megalakulása óta testvérvárosi kapcsolatban állunk Csíkszeredával és Csíkszépvízzel. Hagyományossá vált rendezvényünk az örmény családok találkozója, melyre idén Csíkszépvízen tizedik alkalommal került sor. Gyermekeim az Orlay utcai örmény katolikus templomban lettek keresztelve.

XV. kerületi képviselőjelöltjeink

Adorján Zsuzsanna Ágnes

Budapesten születtem. Családom több generáción át Pestújhelyen élt, életem nagy részét én is itt töltöttem, mind a mai napig a XV. kerületben lakom. Fontos kötődés családunkban az örmény származás. Örmény származásunkra nevünk is utal.

A kerületünkben nyolc éve működik örmény kisebbségi önkormányzat, melynek programjain rendszeresen részt vettem, és ahogy időm engedte, segítettem munkájában.

A következő ciklusban közvetlenül is szeretnék bekapcsolódni abba a szép hagyományápoló tevékenységbe, amelyből a XV. kerületi kisebbségi önkormányzat derekasan kiveszi a részét, közelebb hozva a kerület lakosságához azokat az értékeket, melyeket az örménység letett az óhazában, hanyattatott sorsának közel 400 éves erdélyi állomásán és Magyarországon.

Köztisztviselőként dolgozom Budapesten. Egy 13 éves, kitűnően tanuló kislányom van.

Áts József

1960-ban születtem Vásárosnaményban. Budapesten végeztem egyetemi tanulmányaimat és azóta is a fővárosban élek.

Édesanyám révén kötődöm az örménységhez, erdélyi gyökerekkel. Mátészalkán, az erdélyi határhoz közel nőttem fel, ahol közelről érintett a kisebbségek sorsa, a multikulturális közeg élménye. Édesapámtól a népi hagyományok tiszteletét, ápolásának hagyományát kaptam mintaként.

Történelem szakosként már korán elmélyedtem az örménység történelmében, sorsában, évezredes kultúrájában.

2002-től a XV. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat elnökeként magam is aktívan részt vettem az örmény kisebbség kulturális életében.

Kitlei Gabriella

Budapesten születtem, tíz éve élek Újpalotán. Özveggy vagyok, három gyermek édesanyja. A BME-n végeztem, okleveles vegyészmérnök és okleveles műanyag alkalmazástechnikai szakmérnöki diplomám van. Jelenleg nyugdíjas vagyok.

Édesapám Erdélyben született, örmény származású. 1994-98 között a XIV. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat képviselője, 1998-2002-ig a XV. kerület Örmény Kisebbségi Önkormányzat elnöke voltam. A két ÖKÖ célja mindig is az örmény hagyományok, kultúra megőrzése és a nem örmény származású lakossággal történő megismertetése, valamint az anyaországgal és - nem utolsósorban Erdéllyel - való kapcsolattartás volt, ezt szeretném folytatni.

Lovas Katalin

Született Péter Katalin. 1947-ben Székelyföldön láttam meg a napvilágot a háromszéki Berecken. A soknemzetiségű Segesváron cseperedtem, ahol a magyar mellett jelentős szász, román, és csekélyebb lélekszámú örmény élt.

Dédnagyanyám, Pattantyús Ábrahám Kornélia révén kapcsolódom az örménységhez, valamint kereszt-szüleimen keresztül, akik a berecki örmény Khell család tagjai.

Családom 1960-ban települt Magyarországra. Édesanyám, Péter Józsefné, Kornélia után magam is részt vettem a hazai örmény kisebbség kulturális tevékenységeiben. Magánemberként és ismeretterjesztő újságíróként élénken érdekel a nemzeti kisebbségek - elsősorban az örménység - sorsa, jövője.

Nuridsány Judit

Budapesten születtem. Örmény származásomra nevem is utal. Édesapám, Nuridsány Zoltán, ama világhírű művészcsalád tagja, akik közül az Oscar díjas filmrendező Claud Nuridsány és Michel Nuridsány (a Le Figaro) művészeti szerkesztője, Párizsban élnek. Paul Nuridsány fotóművész (National Geographic). Nuridsány Zoltán festőművész neve pedig határainkon túl ismertebb, mint hazánkban.

Családom tagjainak köszönhetően aktívan részt vettem és részt veszek a hazai örménység kulturális életében. Egyetemi oktatóként, magánemberként, szociológusként, újságíróként aktívan foglalkozom az örménység történelmével, sorsával, jövőjével, folyamatosan kapcsolatot tartva a diaszpórában élőkkel és az óhazaiakkal is. 1998-2002 között elnökhelyettesként vettem részt a XV. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat munkájában.

Nuridsány Zoltánné

1936-ban születtem Budapesten. Vegyészként dolgoztam közel 50 évig. Édesapám felmenői apai ágon felvidéki, anyai ágon vajdasági, édesanyám családja erdélyi. Anyai ágon, az örmény eredet is megtalálható családunkban. Néhai férjem, Nuridsány Zoltán festőművész, székely és örmény gyökerű erdélyi család gyermekeként 1925-ben Marosvásárhelyt született. Műteremlakásunk 1959-től, a magyar, az erdélyi magyar-örmény, és a Magyarországon tartózkodó örmény művészek találkozóhelye, szellemi műhelye volt.

1998-tól négy éven át voltam kerületi és országos képviselője az Örmény Önkormányzatnak. Eredményesen és sikeresen építettünk ki kapcsolatokat a hazai, az erdélyi, és az óhazai örmény közösségekkel. Imáromon nyolc éve dolgozunk az örmény hagyományok megőrzésében, felkutatásában, terjesztésében.

Kerületünkben az örmény származású Kiss Ernő 1848/49-es aradi vértanúnak emléktáblát készíttettem, a XV. ker. ÖKÖ. a XV. ker. Önkormányzat és az MNEKK anyagi támogatásával, amelynél minden év márciusában és októberében lerójuk kegyeletünket.

Jelenleg festőművész férjem életművének feldolgozásán munkálkodom, hiszen Ő nemcsak a magyar és az örmény, de az európai, és az egyetemes művészetet is gazdagítja jelentős munkásságával.

Megválasztásom esetén örömmel folytatom tovább ezt az értékmentő munkát, hiszen 14 éves koromban, édesanyám jóvoltából, a Musza Dagh-ot olvasva, eljegyeztem magam e sokezer évre visszanyúló, rokon kultúrával.

XVI. kerületi képviselőjelöltjeink

Heim Kristóf

1986-ban születtem Budapesten. Érettségimet a szentendrei Ferences Gimnáziumban szereztem meg. Tanulmányaimat jelenleg a Pázmány Péter Katolikus Egyetem történelem-kommunikáció szakán folytatom. Leszármazottja vagyok az erdélyi örmény Mály családnak.

Szatmári Emese

1980. július 29-én születtem. Iskolai végzettségem: Katona József Közgazdasági Szakközépiskola, Szerkesztőségi ügyintéző titkári szak. Jelenlegi munkahelyem: Mátyás Központ Kft./ Mátyás hotel: recepciós. Örmény Gyökereim: Anyai nagymamám révén felmenőim Kolozsvár környékéről származtak, erdélyi örmény gyökereim erre a vonalra vezethetők vissza. Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesülettel ennek kapcsán kerültem kapcsolatba lakhelyemen, a XVI. kerületben, ahol indulok az örmény kisebbségi képviselő választásokon az EÖGYKE jelölésével. Hobbim a lovaglás, a sport, zenehallgatás és az utazás.

Dr. Szuper Géza

1976-ban születtem Budapesten. Gimnáziumi tanulmányaim után a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán szereztem „cum laude” minősítésű diplomát. Első diplomám megszerzése után a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karára jelentkeztem, ahol 2004-ben szereztem meg szintén „cum laude” minősítésű diplomámat.

2003-ban szereztem középfokú német nyelvvizsgámat. 2004. szeptemberétől ügyvédi irodában dolgozom, mint ügyvédjelölt. Nőtlen vagyok, egyedül élek. Szabadidőmet szívesen töltöm zenével és sporttal. Első diplomámból adódóan inkább a komolyzenét szeretem. A sportágak közül a lovaglás és a jégkorong érdekel, ez utóbbit korábban versenyszerűen is űztem.

Erdélyi örmény gyökereimről már gyermekkorom óta tudomással bírok nagymamám révén. Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesülettel 2000-ben kerültem kapcsolatba. 2002-ben az önkormányzati választásokon mandátumot szereztem a XVI. kerületben. Ebben a ciklusban nagy lelkesedéssel szerveztem a kerületi örménység kulturális és közösségi életét. A XVI. kerületi „Fórum” című újságban cikksorozatot jelentettem meg az örménységről, melynek - a visszajelzések szerint - nagy sikere volt. A négy év alatt örömmel tapasztaltam, hogy a kerületben van örmény közösség, és van érdeklődés az örmény nép kultúrája iránt. Önkormányzati munkám során jogi és zenei tudásomat és kapcsolataimat egyaránt tudtam használni. Sok tervem van még ezen a területen, ezért szeretném a megkezdett munkát folytatni.

Vereczkei Réka

Örmény gyökerekkel büszkélkedhetem, édesanyám a Dajbukát-család sarja, mely kiterjedt család volt egykoron Erdélyben. Budapestiként felnevelkedve az örmény kultúrából az irodalom, nyelvészet, zene, képző-, és iparművészet valamint a konyhatudományból kaptam 'kóstolót', amely tovább erősítette bennem az otthon, a föld és kultúra szeretetét, bármerre is jártam a nagyvilágban. Közgazdászként és építész hallgatóként a szakmai karrier mellett szeretnék részese lenni egy kultúrkörnek, amelyhez talán egy-egy építőkockát én is hozzátehetek!

Vörös Gábor

1976. február 4-én születtem. Iskoláimat a Szent István Egyetemen és a GMFK-n végeztem, gazdasági mérnök és pénzügyi szakirányító vagyok. Jelenlegi munkahelyem: Indotek Befektetési Zrt. (régióvezető). Örmény Gyökereim: Anyai nagymamám révén felmenőim Gyergyószentmiklós környékéről származtak, erdélyi örmény gyökereim erre a vonalra vezethetők vissza. Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesülettel ennek kapcsán kerültem kapcsolatba lakhelyemen, a XVI. kerületben, ahol indulok az Örmény kisebbségi képviselő választásokon az EÖGYKE jelölésével. Hobbim a társadalmi élet, a sport, zenehallgatás és az utazás.

Szegedi képviselőjelöltjeink:

Dékányné Verzár Katalin:

1948. július 15-én születtem Kecskeméten. Érettségi után 1966-ban kerültem továbbtanulás céljából Szegedre, azóta itt élek. 1991-ben elváltam, házasságunkból két gyermekünk született, Attila és Andrea, mindketten dolgoznak. 1984 áprilisa óta dolgozom a Női Klinikán adminisztratív munkakörben. A Szegedi Örmény Önkormányzatnak 1998-óta vagyok képviselője.

Hatvani Zoltán:

52 éves vállalkozó vagyok, egy gyermek édesapja. A Szegedi Örmény Önkormányzat alapító tagja. Az 1990-94-es időszakban a Független Kisgazda Párt tagjaként képviseltem választóimat Szeged város Közgyűlésében. Képviselőként a Cserepes sori piac kultúrált működéséért, a belvárosi forgalom korszerűsítéséért, és egy új szegedi híd megépítése érdekében tevékenykedtem. Megválasztásom esetén, ismételten, a képviselői tapasztalatot szeretném hasznosítani.

Kövér László:

1954-ben születtem Szegeden. Tanulmányaimat a JATE-n és az SZTE-n végeztem. 1995-óta, az édesapám által alapított bábszínház igazgatója vagyok. Munkám során célom: Szeged és a régió ifjúságát megismertetni a magyar és az itt élő valamennyi nép kultúrájával. A Szegedi Örmény Önkormányzatnak megalakulása óta elnöke vagyok. Ugyanakkor a hét szegedi nemzetiségi önkormányzat által alapított Szegedi Nemzetiségi Önkormányzatok Társulásának soros elnöki tisztségét is betöltöttem.

Novák Szabolcs:

Dr. Novák Ákos fia vagyok, aki az Egyesület szegedi csoportjának alapító tagja, valamint a Szegedi Örmény Önkormányzat képviselője volt haláláig.

Oláh István László

51 éves vagyok. Anyám a Bánffy klánhoz tartozik. A pécsi, majd a szegedi Egyetemen szereztem diplomát: személyügyi szervezőit és újságíróit. Az eltelt néhány évtized alatt írtam négy könyvet. Kaptam ez alatt egy irodalmi díjat és egy aranygyűrűt az újságírói munkámért. Laptulajdonos - főszerkesztő vagyok. Alapfokon beszélek németül és az angolul.

Dr. Tóth Rózsa:

Hódmezővásárhelyen születtem 1942-ben. 1964-ben tanári diplomát szereztem. Négy egyetem után doktoráltam 1986-ban. Művész-tanárként dolgozom a Mester Tanodában. Az örmény közösségért dolgozom hét esztendeje, négy éve országos képviselőként. Megszerveztem az örmény nyelv oktatását helyben, amelynek magam is részese vagyok, mint korrepetitor, de jómagam szervezem a szegedi rendezvényeinket is.

Dr. Tóth István Tibor

Szegeden 1962. július 12-én születtem. A Műszaki Tudományok Kandidátusi címét 1991-ben szereztem. Jelenleg a SZTE-n tanítok műszaki tárgyakat, immár docensként. Feleségem bolgár származású. Egy lányunk van, aki gimnazista. Hét éve az édesanyám révén kapcsolódtam az örmény közösséghez. Az örmény nyelvoktatás kezdetétől tanulom a nyelvet, tolmácsoltam is az órákon. Az angol, orosz, bolgár nyelvek birtokában vagyok.

Tóth Ferencné

Született Szárkiszov Zsuzsanna vagyok, 1953. július 3-án születtem Szegeden. Közgazdasági Szakközépiskolában érettségiztem, majd mérlegképes könyvelői szakképesítést szereztem. Jelenleg rokkant nyugdíjasként egy könyvelőirodában könyvelőként dolgozom. Az örmény kisebbséggel édesapám révén kerültem kapcsolatba, aki több mint tíz évig, 2004. évi haláláig tevékeny tagja volt a szegedi közösségnek. Nevelőanyám jelenleg is, 81 évesen, az örmény közösség tagja.

Örmény származásom miatt (apai nagyapám örmény volt) s mert érdekel az örmények kultúrája, én is a közösség tagjává váltam, rendszeresen látogatom rendezvényeit. A jövőben szeretném megismerni az örmény nyelvet is. Úgy gondolom: tudásomat kamatoztatni tudnám kisebbségi önkormányzati képviselőként a rendezvények szervezésének segítségével, a tagokkal való kapcsolattartásban. Köszönöm a szegedi örmény közösség bizalmát, hogy kisebbségi képviselőnek jelölt.

* * *

„Az optimista kijelenti, hogy a lehetséges legjobb világban élünk. A pesszimista tart attól, hogy ez igaz.”

(James Branch Cabell)

* * *

„Akinek nyerő kártyái vannak, mindig tisztességesen játszik.”

(Oscar Wilde)

* * *

„Figyeljünk a belső hangra, mert az igazság a szívünkben rejlik.”

(Ismeretlen)

* * *

„Ha a sors becsuk egy ajtót, nyit helyette másikat.”

(Ókori kínai mondás)

* * *

„Egy gödör ásását leszámítva kevés dolog van, amit rögtön legfelül lehet kezdeni.”

(Harry Lorayne)

* * *

„Bátran légy tenmagad, / akárhogy ráncigálnak. Vezérnek lássanak bár, / vagy muzsikusz cigánynak. Főlemel tisztelettel a világ, / vagy legyűr, a páholyban, a porban az vagy, /ami belül.”

(Benjámín László)

* * *

Örmény nyelvtanfolyam indul

Többek érdeklődésére értesítjük kedves olvasóinkat, hogy 2006. szeptemberétől újra indulnak örmény nyelvtanfolyamok kezdő és haladó szinten. A tanfolyamokat Zsigmond Benedek tartja. Helyszín: V. ken, Akadémia u. 1., IV. em., a Fővárosi Örmény Önkormányzat terme. A tanfolyam kezdésének időpontja: örmény kezdő- vasárnaponként du. 3 óra. Örmény haladó - vasárnaponként du. fél 5 óra.

Az első alkalom 2006. szeptember 10-én, du. 3-kor, illetve du. fél 5-kor lesz.

Jelentkezni lehet a helyszínen, az első alkalmon való megjelenéssel. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

* * *

Bálintné Kovács Júlia

Adatok a magyarláposi örménymagyarokról

3. rész

Az új ma is álló kőtemplom ugyancsak örménymagyarok összefogásából és segítségével épült, hiszen a XVIII. század közepétől egyre több örmény telepedett le az Eszterházy-birtokra, melynek jószágigazgatói évtizedek óta a Novákok voltak. Jöttek sorban a Voithok, Gajzágók, Mányák, Kovátok, Haragák, Besenszkyek, Tulicsok, Dragománok, Moldovánok, s velük nőtt a katolikus hívek száma. A kis fatemplomot kinőtték, a hívek számának növekedésével pedig a káplánság adminisztratúrára, majd valóságos plébániaságra emelkedett.

Mai kőtoronyos templomának alapjait 1831. július 14-én tették le Voith Simon algondnok buzgalma folytán, és 1839-ben - vakolatlanul ugyan, de már állott - fedél alá került az új templom. 1841. november 28-án Advent első vasárnapján szentelték fel, és pedig Voith Simon láposbányai plébános és Gajzágó Kristóf szolnoki esperestől átruházott hatalomtól fogva Keresztes Márton oláhláposi plébános, Kovács Hiláriusz magyarláposi lelkész segédkezése mellett. Az örmény összefogás a nevekből is kiolvasható, s a továbbiakban a templom berendezése is világosan jelzi.

A nagyoltár Voith Jakab - a község gyógyszerésze - kezdeményezése és gyűjtése folytán 1863-ban készült el. Az oltárképet Nagybányán dr. Donogány Jakab és édesanyja Voith Juliánna vásárolták és adományozták. A Páduai Szent Antal oltár költségeit egyedül Voith Jakab fedezte. A harmadik - a Mária tiszteletére épült oltár -, ellátva lourdesi szoborral, 1880 nyarán készült el, a helybeli ifjúság, különösen Voith Irma, Gajzágó Vilmos, Breuer Zsigmond - akinek édesanyja, Mária Voith Jakab leánya volt -, Besenszky János, Besenszky Antal, valamint az akkori plébános Miklós Albert buzgolkodása folytán.

Magyarláposon ma is élnek még lelkes örménymagyarok, akik büszkéek őseikre. A szeptemberi számtól kezdődően, ha a Jóisten megsegít és erőt ad, foglalkozunk az egyes családokkal, akikről adataink vannak. Ezt a részt most egy levélrészlettel zárom.

„Kedves Julika!

Shokásomhoz híven elejétől végig elolvastam az Erdélyi Örmény Gyökerek újabb füzetét. Nagyon tartalmas, ismeretbővítő cikkei, tanulmányai vannak. Hálás vagyok a megtiszteltetésért, hogy én is részesülhetek bennük. A májusi számban a magyarláposi örményekről volt szó, igen vártam a folytatást a júniusi számban, de helyette Erzsébetvárosról kezdődött egy újabb folytatásos leírás. Igazán kíváncsi vagyok örmény őseim történelmére. Ők a szamosújvári anyavárosból rajzoltak ki és telepedtek le itt Láposon az 1700-as évek végén. Temetőkertünk sírkövei hallgatva is sokat mesélnek róluk. Türelmetlenül várom a megkezdett tanulmány folytatását, és egyben Julika látogatását is. Sajnos 76 évem nehezen engedi a merdek sírkerthez jutást, de már beszéltem volt tanítványommal a Tulics családból. Dragomán Évának hívják, csak 54 éves - egészséges, nem úgy, mint én - ő szívesen kalauzolja Julikát és mesél az örmény gyökerű családokról is. Sajnos idővel java részük felmorzsolódott, de ami még van, meg kellene őrizni az utókor számára, amíg nem késő. További eredményes munkájukhoz kívánok egészséget, kellemes nyaralást, pihenést, feltöltődést.

Erzsébet" (a Voith család leszármazottja B.K.J.)

*Mi, a Füzetek munkatársai is ezt kívánjuk minden kedves olvasónknak,
s reményeink szerint októberben folytatjuk.*

* * *

Örmények a haditanács szolgálatában

2. rész

Nurveli és Diodato folyamatosan fenntartották kapcsolatukat az Oszmán Birodalommal, elsősorban Buda várával. Nurveli nemcsak öccsével, de más örményekkel is levelezett, beszélt, felhasználta őket a császáriak számára fontos hírek megszerzésére. A Nurveli, illetve öccse által beküldött leveleket Diodato dekódolta. Amikor 1684-ben Lotharingiai Károly seregeivel először tett kísérletet Buda ostromára, megparancsolta, hogy „ha ott [Buda alatt] sikeresek leszünk, a perzsa doktor testvérét a budai hírszolgáltatás miatt, meg kell kímélni.” Mindez arra enged következtetni, hogy a Kalust Nurveli, Wardan Bonaventura és Johannes Diodato által beszerzett információk fontosak voltak a Haditanácsnak és a hadvezetésnek is annak ellenére, hogy teljes mértékben soha nem bíztak meg az örményekben.

Fontosságukat jelzi az is, hogy amikor 1684 decemberében Kalust Nurveli újra kérte, térítsék meg költségeit, pénzeit fizessék ki, beadványán maga a császár aláírása szerepel a következő rövid feljegyzés alatt: „Mivel általában elég jó információkat küldött hozzánk, valamivel honorálni lehetne fáradozásait. Lipót”

Amikor Diodato felkarolta az új örmény jövevényt, Gabriel Sebinkarahiszárit, Kalust Nurvelivel ellentétbe került. Ezt fokozta az is, hogy az orvos és a kereskedő két, egymással szemben álló, egymás ellen intrikáló udvari csoporthoz tartoztak. Az 1686. évi, alább bemutatandó budai siker azonban elsimította az ellentéteket. Gábiel Sebinkarahiszári esküvőjén Kalust Nurveli és Johannes Diodato szerepelt tanúként. Az örmények „sokoldalúságát” mutatja a következő eset is. Amikor 1685-ben Thököly Imre elfogatóját kivégezték, és új nagyvezír került a szultáni csapatok élére, elküldte Bécsbe Wardan Bonaventurát, hogy tárgyaljon a Haditanáccsal a béke lehetőségéről. Kalust Nurveli öccse 1685. január-március között a császárvárosban tartózkodott, és hivatalos tárgyalásokat folytatott a Haditanáccsal, valamint annak elnökével, Bádeni Hermann gróffal. A megbeszéléseken Johannes Diodato is részt vett. A Szent Liga koalíciós szerződése miatt - amelyben szerepelt, hogy egyik fél sem köthet békét a többi érdekelt tudta nélkül, és ehhez a császári udvar is tartotta magát - Wardan Bonaventura tárgyalásai sikertelenek maradtak. Végző kétségbeesésében az örmény 60 000 dukáttal meg akarta venni Bádeni Hermann beleegyezését. Nem járt sikerrel, de mindezek ellenére, amikor Wardan visszatért Budára, a Haditanács utasította az esztergomi parancsnokot, Johann Philipp von Bischofshausent, hogy bizalmi emberét mutassa be az örménynek annak érdekében, hogy további hírleveleit az ő segítségével juttassa el Bécsbe. Ez az útvonal olyannyira működött, hogy 1685 júniusában, amikor Bischofshausent áthelyezték Visegrádba, azt a parancsot kapta, hogy segítse továbbra is a két testvér levelezését. 1685-ben a császári és a szövetséges seregek bevették Érsekújvárt, így Buda bevételének lehetőségét a Haditanács már más szemszögből kezdte nézni. A békés megegyezés lehetősége nem állt fenn, így a Haditanács olyan embert keresett, aki „kém és szabotőr” is volt egy személyben, akit be lehetett juttatni a várba, akinek nem okozott lelkiismereti problémát semmilyen kérdés sem.

Ezt a feladatot egy újabb örmény, az 1685 októberében Bécsbe érkező Gabriel Sebinkarahiszári (Sebinkarahisar, Törökország), akit sokszor Gabriel Sartonnak is neveznek, mivel foglalkozását tekintve sarto, azaz szabó volt. (A magyar történelem őt Gábor szabómesterként tartja számon.) A Sebinkarahiszárból származó Gabriel belekerült abba a kémhálózatba, amelynek két stratégiai pontján, Bécsben és Budán eddig Diodato és Wardan Bonaventura ültek, és amelynek szálai egészen Konstantinápolyig értek. Sebinkarahiszárit Kalust Nurveli szállásolta el. Mivel háborús idő volt, a város védelmével megbízott milícia (Stadtguardia) vezetője kikérdezte a jövevényt arról, hogy ki ő, honnan jött, és mi járatban van Bécsben. Az ekkor felvett adatok szerint (azaz Sebinkarahiszári saját elbeszélésű története értelmében, amelynek valóság tartalmát lentebb ismertetem) Gabriel Sebinkarahiszári, a szabó, örmény kereskedő, akinek testvére gazdag kalmár Edirnében (TR). Saját és testvére áruival sokszor utazott a Lengyel Királyság területére, erről az ottaniak igazolást is tudtak volna adni. Az örmények szokásainak megfelelően kölcsön adott egy magas rangú török tisztviselőnek, a szivasi pasának, aki azonban nem tudta megadni 6000 tallérnyi tartozását. Másfél éve ezért követte a pasát mindenhová, hogy - ha alkalom adódik - pénzét visszaszerezze. Mivel a szivasi pasának Esztergom alá kellett vonulnia, ő is vele jött. 1685. augusztus 16-án a pasa egyik kezét elvitte egy puskagolyó. A haldoklótól kérte, hogy adja meg tartozását, de az azt felelte, hogy előbb legyen törökké, mert őt egy kereszténynek adott szó nem köti. Az erőszakos törökké tétel előtt egy budai

keresztényhez menekült, aki egy ideig bújtatta. Őtöle tudta meg, hogy egyik szolgáját törökké tették, a másik elszökött, a pasa pedig elvitette sátrát és csomagjait. Így Gabriel Sebinkarahiszári maradék pénzéből lovat vásárolt magának, majd az éj leple alatt kisurrant a városból. Meg sem állt az esztergomi keresztény táborig. Az őt elfogó kapitány egyenesen Lotharingiai Károlyhoz küldte a foglyot, aki kikérdezte, majd menlevéllel Komáromba küldte. Itt két hónapot töltött el, és bevárta a császári hadvezért. Lotharingiai Károly javasolta neki, hogy menjen Bécsbe, ahol más örmények is vannak, ők majd menedéket nyújtanak neki. Saját bevallása szerint így érkezett meg a császárvárosba. A források alapján azt biztosan tudjuk, hogy Sebinkarahiszári a Moszul - Bagdad - Tokát - Isztambul - Buda - Bécs útvonalon jött. Kiderült, hogy magasabb képzettsége volt, mint ami egy kereskedőtől vagy egy szabótól elvárható lett volna. Valóban járt Lengyelországban, ahol kereskedelmi tevékenységet folytatott. Amikor a Haditanács, mint fentebb szó volt róla „kémlet és szabotört” keresett Budára, Gabriel Sebinkarahiszáriban alkalmas jelöltre lelt. Diodato felkarolta az új jövevényt, és segítette visszajutását a várba. Ottani kereskedő ismerőségéhez, Karakashoz küldte. Mivel Gabriel minden fenntartás nélkül vállalkozott az útra, nem lehetett igaz az a történet, amelyet budai elmeneküléséről mesélt. A szivasi pasa halála ellenére túl nagy lett volna a kockázat, bárki a pasa kíséretéből felismerhette volna. Az örmény valószínűleg 1686. április második felében érte el a középkori Magyar Királyság fővárosát, és Diodato emberénél, Karakasnál szállt meg, aki a budai pasa kethüdájánál (helyettes) jelentette: földije érkezett. A pasa engedélyezte, hogy Sebinkarahiszári Budán maradjon, de - a kor szokásának megfelelően - Karakasnak kezességet kellett vállalnia érte. Amikor Diodato megkapta Sebinkarahiszári első levelét, maga vitte el az éppen Bécsújhelyen tartózkodó császári udvarba, és I. Lipót első kamarásán keresztül juttatta el az uralkodóhoz. Jelentette, hogy a kém sikeresen bejutott. Mind Diodatót, mind Gabriel Sebinkarahiszárit sokan, így a főtölmács, Meninski is, kettős kémnek tartották. Ebben semmi meglepő nincsen. Mind a zsidó, mind az örmény kereskedőknél előfordult. Vallásuk, kultúrájuk, viselkedési és öltözködési szokásaik mássága, két világ közöttiségük (oszmán és keresztény) miatt többször érte őket ez a vád, mindkét oldalon. Diodato és Kalust Nurveli kereskedő társát, a zsidó Löbl Heschlt egyik legfőbb támogatója, a Haditanács akkori elnöke, Raimondo Montecuccoli is kettős kémnek (spia doppia) tartotta.

Gabriel Sebinkarahiszári legtöbb jelentését április végétől az ostrom megkezdéséig írta. Itt Diodato lefordította őket olasz nyelvre, majd a Haditanácsnak, Lotharingiai Károlynak és a császárnak egyaránt továbbította őket. Sebinkarahiszári örmény nyelven írt, a levelek kereskedelmi tevékenységéről szóltak. A sorok közé - szintén nem új találmány - tejjel írta a valódi híreket. Ezt Diodato tűz fölé tartotta, így a tej megbarnult és az üzenet olvashatóvá vált. Ezt a technikát a velencei és raguzai kémek már a 15-16. században ismerték. Gabrielt azonban kettős céllal küldték be a várba. A hírek szolgáltatásán túl feladata volt, hogy szabotázsakciót szervezzen és vitelezzon ki. Sebinkarahiszári, saját bevallása szerint, fontos szerepet játszott a budai löportorony felrobbanásában, 1686. július 22-én. Ennek megítélése komoly nehézségeket támaszt a mai történészeknek, mivel csak közvetett bizonyítékokkal rendelkezünk. Amikor Buda bevételét követően megkezdődtek a török fogolykihallgatások, a löportorony felrobbantásáról is keletkeztek feljegyzések. Mehmed bég, a budai kul kethüda, azaz a janicsárága helyettese azt vallotta, hogy az ostromlók ágyúgolyója véletlenül találta el a tornyot. A lagimcibasi, az aknászok vezetője, Szefer azonban arról számolt be, hogy a löportornyot két ember őrizte. A dzsebedzsibasi (a dzsebedzsik vezetője), Murád aga, valamint a csorbadzsi (levesosztó), Ahmed. Murád agának volt egy Juszuf nevű, örmény származású szolgálója, ő volt felelős a robbanásért. Nagyon valószínűtlen, hogy az örmény származású szolga saját ötlete lett volna az akció, sokkal inkább Gabriel Sebinkarahiszári felbujtására cselekedhetett, aki - minden bizonnyal - pénzt ígért neki a sikeresen végrehajtott robbanásért. Ezt látszik alátámasztani a Haditanács protokollumainak 1687. február 8-i bejegyzése, amelynek értelmében „a Budánál felgyújtott arzenálért” Sebinkarahiszári évi 400 forintot kapott. Mindezek alapján elmondható, hogy valószínűleg köze volt a két örménynek, Gabriel Sebinkarahiszárinak és Murád aga szolgájának, Juszufnak a löportorony felrobbantásához. Hogy csak ők tették-e, vagy az ostromló sereg is eltalálta? Ezt a kérdést nem sikerült eddig megnyugtatóan tisztázni.

Gabriel Sebinkarahiszári hamarosan megnősült. Egy megkereszteltetett török nőt, Maria Regina Josephát vette nőül február 10-én, aki az érsekújvári tímárdefterdár özvegye volt. Házasságából több gyermek is született. Sebinkarahiszári kalandor volt, aki ezekben a zavaros időkben próbálta megcsinálni szerencsés-jét. Amikor kiderült, hogy a Haditanács a már megítélt összeget sem fizeti ki, új eszközök után nézett. Korábbi pártfogóját, Diodatót helyezte nyomás alá. Ez olyannyira sikerült neki, hogy Diodatót - kémkedés vádjával - nyolc hónapig fogságban tartották. Minden kapcsolatát latba kellett vetnie, hogy feje a nya-

kán maradhasson. Amikor felmentették, ő maga perelte be Gabriel Sebinkarahiszárit, akit le is tartóztat-
tak. A vádemeléshez Diodato gyűjtötte össze az anyagot. A kalandor beismerte, a Diodato ellen terhelő
bizonyítékként bemutatott két török nyelvű, a budai pasának küldött levelet, ő hamisította. Az ítéletet
1692. július 10-én hozták meg: Sebinkarahiszárit a jobb keze levágására ítélték, de Budán tanúsított hűsé-
ge és szolgálatai miatt az ítéletet egy év, Győrben letöltendő kényszermunkára változtatták, és örökre ki-
tiltották az örökös tartományok területéről. Amikor megszabadult a fogságból, kellemetlen helyzetbe ke-
rült: ő nem léphetett a Habsburg Birodalom területére, kikeresztelkedett felesége viszont nem juthatott
vissza oszmán földre. Úgy tűnik, hogy minden tiltás ellenére 1709-től ismét a császár alattvalójaként jele-
nik meg, újra szerepel a Haditanács protokollumaiban.

Amikor a császári hadvezetés 1687— 1688-ban a Belgrád elleni ostromot tervezte, Diodato újra a Budá-
nál már bevált sémát akarta követni. Másodsorra ez nem sikerült. Kalust Nurveli fiát azonban megpró-
bálták felhasználni. Azt már nem lehet kideríteni, hogy a fiú ott élt-e, vagy a kémkedés végett küldték-e
oda, de Kalust Nurveli 1688 júliusában kérte a Haditanácsot, hogy Belgrádból hazafelé tartó fiát, akit a
huszárok elfogtak és Szeged felé magukkal hurcoltak, szabadítsák ki. Ezzel egyidejűleg testvérét, War-
dant is kérte, segítsen megkeresni a fiút. Bár a Haditanács azonnal írt a parancsnokoknak, azt a választ
kapták, hogy a fiú már meghalt. Kalust Nurveli testvérét, Wardan Bonaventurát pedig kirabolták, majd
agyonütötték a hadszíntéren. Kalust Nurveli neve soha többé nem merült fel a hírszerzéssel kapcsolatban,
de továbbra is Bécsben maradt, és részt vett a délkeletre irányuló kereskedelemben, fenntartotta addigi re-
lációit a rác, a görög és az örmény kalmárokkal. A család a bécsi örmények egyik vallási központjában, a
Leopoldstadtban található, az Irgalmas rendiek által fenntartott kolostorban, az egyik oldalkápolnában egy
Szent Gergely képével díszített oltárt kapott. Kalust Nurveli 1698. szeptember 19-én megoperálták, tevé-
kenységének jelentőségét és személyének megbecsültségét mutatja, hogy a császár háziorvosa, Benedikt
Norbert von Zeidler végezte az operációt, de nem járt sikerrel. A perzsa doktor 1698. szeptember 25-én
elhunyt, a leopoldstadti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Az örmények szerepe a hírszerzésben Buda bevétele után erőteljesen csökkent, mivel a távoli tájakról
nem tudtak megfelelő híreket szolgáltatni. Ugyanakkor az addig megszerzett érdemeik lehetővé tették,
hogy a bécsi örmény kolónia megmaradhasson, és 1699, a karlócai béke, azaz az oszmán háború lezárását
követően is szerepet játszhasanak a távolsági kereskedelemben, néhányan közülük udvari beszállítókká
is váltak. A konstantinápolyi diplomáciai kapcsolatokban ugyanakkor továbbra is szerepet játszottak, mint
ahogyan az onnan érkező hírek értékelésében, beszerzésében, vagy a már megszerzett információk Bécs-
be juttatásában is.

(Az előadás elhangzott a Fővárosi Örmény Klub 2006. május 18-i programján)

* * *

*„Merjünk nagyok lenni, s valóban nem oly nehéz, de legyünk egyszersmind bölcsek is.”
(gr. Széchenyi István)*

„Az ész téved, az érzés soha.”

(Róbert Schumann)

* * *

Incze Réka (Sepsiszentgyörgy)

Soha többet nem taníthattam

2. rész

- Kik voltak az ön „bűntársai”, akiket önnel együtt elítéltek?

- A tanár kollegák közül: Berecz Lajos (aligazgató), Lőrinc János (osztályfőnök és magyar tanár), Palczer Károly (osztályfőnök és francia tanár), Kovács Dénes (rajztanár), Kovács Gyula (matematika és fizika ta-
nár; azért volt hibás, mert egy közgyűlésen ő nem ítélt el). A diákok közül: Zsák Lászlót, Szócs Lászlót,
Sánta Imrét, János Lászlót és Horzsák Jánost találták bűnösnek.

- Ők mekkora büntetést kaptak?

- Palczer Károly 15 évet, a többi tanárra és diákra 10 éven aluli büntetést szabtak. Voltak olyanok, akik
beárultak bennünket vállalva a besúgói feladatot, ők kevesebb börtönt kaptak. Vállalták, mert nem volt
mindegy, hogy 25 évet vagy csak 5 év börtönt kapnak, mert mi akkor nem tudtuk, hogy le kell-e töltsük
azt a büntetést vagy nem.

- Melyik börtönben töltötte le az ítéletet?

- Szamosújvárra vittek. A börtön mellett volt egy mellék gazdaság, egy bútorgyár. Itt töltöttem 5 év 3 hónapot és 22 napot. A városból sokat nem láttam, csak a börtön falait.

- Honnan tetszik ilyen pontosan tudni?

- Onnan tudom ilyen pontosan, mert amikor 1990-ben kihírdették a kárpótlási törvényt, bizonyos anyagi javakban és előnyökben részesültünk mi egykori bebörtönzöttek, politikai elítéltek. Ezt ennyi időre állapították meg az én részemre.

- Megkínózták az elítélteket?

- Sokféle módszerük volt, a fegyencek „fegyelmzésére” órákon keresztül fél lábon állás. Az éjjeli virrasztás szemben az égővel, az ürülék megetetése, rúgás a test minden tájára, a kimerültségig tartó „tornáztatás”, a beadott ételbe hintett só és utána a víz megvonása, az evőeszköz nélküli evés hason fekve és a szájba vizelés (ha szomszjra panaszkodott a rab) stb. Ezekből mindössze szerencsémre csak egy pofont kaptam. Ennek a története az, hogy én a fényezőben dolgoztam. A kárpitosok, akiknek Spanyolországból jött a tengerifű, amivel megtöltötték a matracokat, abban az időben spanyol nyelvű újságdarabokba csomagolták. Egy román társam a börtönben kacsintott nekem, hogy nála van egy újságdarab, kéredzkedjek ki a WC-re, mert így elolvashattuk. Így megtudtuk a legfrissebb híreket a világ eseményeiből. Ezt meglátta egy őrs emiatt kaptam egy nagy pofont.

- Mit tettek azokkal, akik ellenszegültek a szabályoknak?

- Magánzárkát, vizet és 10-15 dkg étel kaptak, de volt, akiket egy szekrény formájú helyre bezártak, egymásnak háttal állították és ott több napig tartották őket. Nem ülhetek le, sőt még leguggolni sem tudtak. Amikor kiengedték őket, derékig el voltak zsibbadva. Valóssággal kiestek a szekrényből. Egy másik büntetési módszer a verés volt.

- A börtönben szabadott-e látogatót fogadni?

- Igen, de csak a legvégén, mindig dolgoztunk, és a normákat teljesítettük. Csomagot ritkán kaphattunk, ami 5 kg lehetett és megszabták, mi lehet benne. Engem egyszer látogatott meg édesanyám, a beszélgetésünk rövid és tartalmatlan volt. Akkor engem a büntető cellából vittek ki, mert egy szobában voltam egy románnal. Engem megválasztottak szobafőnöknek, azt mondták, csak románul beszélhetünk, de mi ezt megszegtük, a román elárult, így tettek át a büntető cellába, hisz nekem, mint szobafőnöknek, rendet kellett volna tartanak. A büntető cellában egyedül voltam egészen a szabadulásomig. A büntetés abból állt, hogy lenyírták a hajamat, adtak egy kikopott pengét és azzal kellett borotválkozzak, nyilván összevágtam az arcom.

-A börtönben töltött évek alatt milyen emberekkel találkozott?

- Volt egy Szöcs nevű mester, akivel elbeszélgettünk és kiderült, hogy ismerjük egymást. Küldött egy csomagot a feleségétől, ami akkor nagy kockázattal járt.

- Hogyan teltek a mindennapok a börtönben?

- A börtönélet nagyon sivár volt, nem is tudnám azt az 5 évet évekre tagolni. Korán reggel 5 kor volt az ébresztő, napközben nem lehetett pihenni. 12, 10 majd 8 órát kellett naponta dolgozzunk. Sok tanult emberrel voltunk együtt, akiktől tanultunk, úgy hogy a mosószappanokba bekarcoltuk a szavakat és annak jelentését vagy lópokrócra írtunk szappannal. Ha valaki cigarettát kapott a csomagban, úgy gyújtottuk meg, mert nem szabadott gyufát tartani a cellában, hogy egy cérnára felfűztünk néhány gombot és azokat forgattuk. Ha a cipős doboz széléhez ért, szikrát vetett és a dobozban lévő szövetdarabot meggyújtotta, így lobbant lángra a tűz, amivel meggyújthattuk a cigarettát. 1964-hez közeledve lehetett kivenni a könyvtárból könyveket és szórakozásként a Faliújságba a tartalmát leírtuk. Írhattunk olyan szöveget, amelyből kiderült, hogy megbántuk, amit tettünk. Sakkot is lehetett bent tartani, így sakkversenyeket rendeztünk. 1964 vége fele voltak az úgynevezett bünbánó vasárnapok, ami abból állt, hogy aki meg akarta tagadni a régi elveit és megmutatni, hogy megváltozott, előadta, hogy mit cselekedett és meggyőződését arról, hogy az helytelen volt, és a kommunizmusnak a híve. Erre engem is felkértek, de nem vállaltam, ennek meg is lett a következménye.

- Úgy tudom van egy öccs, akit szintén elítéltek. Miért?

- Igen van egy öcsém, akit 18 évre ítélték, mert meg akart védeni engem és felment a rendőrségre, hogy megkérdezze, mi volt a bűnöm. Ezt nem tekintették jó szemmel, így letartóztatták.

- Hogy történt a szabadulás 5 év után ?

- 1964 áprilisában közkegyelem rendelet jelent meg, ennek az előzménye az volt, hogy Románia abba a helyzetbe került, hogy összerúgta a port a Szovjettel, akkoriban a Szovjetunió Románia főnöke volt. Románia kezdett kicsit orientálódni nyugat fele. Az amerikaiaknak az első feltétele az volt, hogy bármely

kereskedelmi vagy gazdasági szerződés létrejötte előtt el kell engedni az összes politikai elítéltet. Ennek következtében megjelent a közkegyelmi rendelet. A Kegyelem vagy a gratiere, ez nem azt jelenti, hogy eltörölték a büntetéseket, hanem megkegyelmeztek a büntetett előéletű embernek és szabadon engedték. Ezután a börtönben készítették a mankókat, hogy elengedjék először a fizikai sérülteket, aztán rendre mi is kiszabadultunk, így 1964 augusztus 3-án szabadultam ki. A sok munkánkért annyi pénzt adtak, hogy elég volt Szamosújvár és Kolozsvár közötti vasúti jegyre.

- Mi történt a szabadulás után ?

- Letöltöttem 5 év börtönbüntetést, de nem gyakorolhattam a hivatásomat többé, mert aki politikailag megbízhatatlan, ráadásul tanár volt, az többet nem taníthatott. A szabadulástól kezdve 1989-ig figyeltek és nyilván voltam tartva. Még 1989 decemberében is készítettek rólam jelentést, amikor azt állították, hogy örököltem Magyarországról 11 millió forintot és ezt arra akarom felhasználni, hogy egy csapatot hozzak létre, amellyel felszabadítom a román uralom alól Erdélyt.

- Hogyan történt az újrakezdés?

- Kezdetben, mivel nem szabadott többet tanárként dolgozzak, zöldségárusként, majd biológusként dolgoztam. Mivel minden vagyonomtól megfosztottak, a barátaim segítettek nekem, összegyűjtöttek egy kevés pénzt, hogy az életemet újrakezdhessem...

Vége

* * *

Fővárosi Örmény Klub

2006. szeptember 21. 17 óra

Magyarok Háza, Budapest

Műsor:

I. rész Közmeghallgatás Beszámoló
a XII. ker. Örmény Önkormányzat négy évi munkájáról

II. rész „Éjszakai kávéház” - DÉLUTÁN

Koncert és beszélgetés

Mártonffy Miklós zeneszerzővel, az ország-, és világhíró szononékesssel

A klubdélutánt a XII. ker. Örmény Önkormányzat rendezi

* * *

Meghívó

A Fővárosi Örmény Önkormányzat
szeretettel hív mindenkit közös emlékezésre

2006. október 4. (szerda) du. 17 órára

a Főpolgármesteri Hivatal Dísztermébe

(1052 Budapest Városház u. 9-11.1. emelet)

a *Forradalmaink - 1848/49 – 1956* című műsorára

A rendezvényt támogatja

az Országos Örmény Önkormányzat, a Bp. Főv. II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat és

az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

Mindenkit szeretettel várunk!

Dr. Issekutz Sarolta elnök

* * *

Marschall Béláné

Csángóknál csángáltunk

2006. augusztus 22-29.

Augusztus 22-én elindult a kis csapat az örmény gyökerek nyomán. A túra tervezői - *dr. Issekutz Sarolta* és *dr. Szarka Gyuri* „bácsi” úgy állították össze az útvonalat, hogy az örménység emlékei mellett magyar hazánkfiairól és lányairól is megemlékezzünk. Utunkhoz Máriapócon a könnyező Mária segítségét kértük.

Nagykárolyban versekkel, prózával idéztük meg Károlyi Gáspárt, Dsida Jenőt, Kaffka Margitot, de megemlékeztünk Petőfi Sándorról is, aki itt látta meg először Júliát. Elzarándokoltunk két költő óriásunk szülőhelyére is: Érmindszenten Ady Endre szülőházában láthattuk életútjának dokumentumait, meghallgattuk odaillő verseit; Szódemeteren Kölcsey Ferenc szobránál a Himnusz éneklése után, unokaöccséhez írott intelmeit meghallgatva tisztelegtünk nagysága előtt. Élményszámba ment a szépen felújított, az 1200-as években épült román kori nemzeti templom Ákoson.

Erdődön és Költön felidéztek a Petőfi és Szendrey Júlia házasságához kapcsolódó emlékeket. A koltói somfa mellett Kátainé Szilvy Ingrid elszavalta a „Szeptember végén” című verset.

Nagybánya felé menet a Mára völgyében haladva a fatemplomos falucskákban megfigyelhettük a máramarosi faragott, kötélmintás kapukat. A bányavidék legjelentősebb helységében, Nagybányán az Ásványmúzeum kristályai kápráztattak el.

A városi Képtárban a „Nagybányai festők” csoportjából az alapító és örmény származású Hollósy Simon képeiből láttunk néhányat, valamint Thorma János, Iványi-Grünwald és Boromissza festményeket. Körbejártuk az óvárosi magot, amelyet körülvesznek a modern negyedek - mint minden városban, leginkább a szocreál egységes paneljei.

Rövid látogatásra Szaploneára mentünk az úgynevezett „Vidám temetőbe”. Valóban vidám benyomást kelt a tarka fejfák tömege, csak épp nem a halottakra való emlékezés bensőséges érzését. Továbbhaladva kelet felé, befutottunk Máramarosszigetre. Itt két, börtönhöz kapcsolódó emlékezéssel adóztunk nagyjaink előtt: Márton Áron mártír püspök életútját idéztük fel, aki a hírhedt börtönben évekig tartotta a lelket rabtársaiban, valamint Löwei Klárára, a nemzeti nőnevelés egyik elindítójára gondoltunk, akít innen hurcoltak el az 1848-49-es szabadságharc után Kufsteinbe, ahol együtt raboskodott az ugyancsak elítélt gróf Teleki Blankával együtt.

A legszebb máramarosi fatemplomot Jód községben láttuk, amelyet végre visszacapott a görögkatolikus egyház. A közel hétszáz éves templom tornya a legmagasabb a máramarosi templomok között.

A következő napon a történelmi 1000 éves határt elhagyva Moldvába utaztunk, hogy felkeressük a legszebb, kívül-belül festett görögkeleti (orthodox) templomokat Moldovicán és Voronecben. Az évszázados füstölő és gyertyakorom eltávolításán jelenleg is dolgoznak a restaurátorok. Kezük nyomán felragyognak a freskók eredeti színei. Az orthodox egyház kánonja szerint helyezkednek el a képsorok, az egyház szinte valamennyi szentjének ábrázolásával. Különleges látványt nyújt, hogy az Utolsó ítélet képen az elátkozottak közt a tatárok és a törökök mellett - nyilván a helyi kereskedők irigysége miatt - örmény ruházatú alakokat is ábrázoltak.

Moldvából visszajövet ismét fel kellett emelkedni a Borsai-hágóig, amely a Prislop 2300 méteres csúcsa alatt vezet. Az egykori hadiútnál kiszállva a buszból gyönyörködtünk a Máramarosi és a Radnai havasok ködsapkás vonulataiban és csúcaiban.

A felsővisói szállást elhagyva hosszú utazással jutottunk el a déli, illetve a gyimesi csángóig. Útközben Besztercén az Óváros lábasházai alatt sétáltunk, megnéztük a főtéren álló szép gótikus templomot. Megemlékeztünk az innen Szamosújvárra átköltözött örmény kereskedőkről, akiket az odatelepített szászok üztek el.

A várostól délre, mintegy 20 km-re találtuk meg a másik nemzeti templomot Harinán. A szépen helyreállított, áhítatot sugalló román kori épület mély benyomást keltett. Utunkat a Maros völgyében az Olt forrásvidéke felé vettük. Marosvécsnél felsétáltunk Wass Albert sírjához. Koszorúzással, versekkel adóztunk a kiváló író emléke előtt.

Gyergyószentmiklóson ismét betértünk az örménykatolikus templomba, ahol a Miatyánkot örmény nyelven énekelte el Ingrid. Az Istenházát a tavalyi látogatásunk óta - a budapesti örmény önkormányzatok segítségével is nyáron szépen restaurálták, felújították.

Programunkat tovább folytattuk. A gyergyói- és csíki- medencén át a Gyimesekbe, a Hidegség patak völgyébe értünk. Itt csángó családoknál elhelyezve három napig élveztük az igazi szíveslátást. A legszebb élményünk a Barackos tetőre tett gyalogtúra volt. A csodálatos tájélmény mellett megismerkedtünk a Györgyice család mindennapos munkájával. Útitársaink tevékenyen részt vettek a szénakaszálásban, és nem csak a férfiak! Végignéztük a sajtkészítés különböző fázisait, briginyóztunk, ami a megaludt tej öszszekeverését jelenti egy, a sétatot tányérjához hasonló praktikus kis faeszközzel. Megkóstoltuk a frissen készített ordás „pulickát”. A csodálatosan tiszta levegőben, a napsütéstől kipirulva értünk le a Barackos tető 1340 m-es gerincéről a 2300 méterrel lejjebb fekvő faluba.

Délután Csíkszépvízen örmény találkozót tartottak a helyi és a csonkaországból érkezők. A velünk tartó kedves jereváni vendégünk, a mindig vidám Anahit Simonján, első kézből ismerhette meg az erdélyi örmények sorsát, mindennapjait.

Vasárnap elcsángáltunk a délmoldvai csángókhoz. A Bákóhoz közeli Külsőrekecsinben találkoztunk a színes népviseletbe öltözött leánykákkal és fiúcskákkal, meg lelkes tanítónőjükkal. Madalina szép balladákat énekelt, s a gyermekek eredeti, helyben gyűjtött csángó néptáncsal kedveskedtek. A lányok vékonykák. A falu képe leromlott, szegényes, egészen más képet nyújt, mint az ezeréves határon belül élő gyimesi csángó települések. Itt alapít iskolát, internátust, magyarságot megőrzendő intézményt Bőjte Csaba atya, ha az engedélyeztetések tortúrája után megindulhat az építkezés. Az alapkövetétel tavaly Mádl Dalma asszony jelenlétében már megtörtént.

A napot a hidegségi Szent István templomban fejeztük be, abban az épületben, melyet a falu népe emelt a jó Istennek a millénium évében, hálaadásul az ezeréves megmaradásért. A falu panziójában a Györgyice testvérek hegedű-gardony játéka és Herczeg László útitársunk kobozsal kísért éneke tette színessé az estét.

Elérkeztek az utolsó napok. Elbúcsúztunk vendéglátóinktól, a Tatros völgyét kísérő csupa-zöld rétekekkel, fenyvesekkel borított hegyeitől és csupa-szív lakóitól. A Hargitán keresztül Székelyudvarhelyen megálltunk, majd délután Kolozsváron megkerestük a Házsongárdi temetőt, versekkel, prózával köszöntünk el Apáczai Csere János, Dsida Jenő, Kós Károly, Reményik Sándor sírjától, hogy hét órára beérjünk az Agape étterembe, ahol a kolozsvári örmények vártak, hogy közösen fogyasszuk el búcsúvacsoránkat. A szíves beszélgetést Kirkósa Júlia operaénekesnő szép magyar népdala és Herczeg László kobozsal kísért, Tinódi Lantos Sebestyén Erdélyről szóló éneke tette emlékezetessé.

Másnap ismét megcsodálhattuk a „világ legszebb templomát" Körösfőn. Nagyváradon meghallgattuk Kis Török Ildikó és Varga Vilmos 1956-ról szóló katartikus hatású irodalmi összeállítását. A nyolc nap élményei során lélek a lélekkel, vendégváró a látogatóval találkozott. Otthonról indultuk és hazaérkeztünk. Lelkünk mécsesét újra töltöttük.

Csángóknál csángáltunk - útvonal:

Budapest,
Máriapócs,
Nagykároly,
Érmindszent,
Szódemeter,
Ákos,
Erdőd,
Koltó,
Nagybánya,
Bárdfalva,
Szaplonca,
Jód,
Máramarossziget,
Felsővisó,
Moldovica,
Voronec,
Borsai Hágó,
Beszterce,
Harina,
Gyerószentmiklós,
Hidegség,
Barackos tető,
Bákó,
Alsórekecsin,
Csíkszépvíz,
Csiksomlyó,
Székelyudvarhely,
Kolozsvár,

Tordaszentlászló,
Nagyvárad,
Budapest

* * *

Merza Antal emlékezete

Szemál Zukiusz velencei érsek egy teljes évet engede. Mikor a kitűzött idő lejáráshoz közeledett, a Népcsá... olyan esetben volt hajlandó plébániát változtatni, ha Lukácsi Kristófot megnyeri, kinek érdekében két deputátust küld, hogy minden ígérettel hozzák el és eszközöljék ki a kinevezést.

Ez nem sikerült akkor, 1841 január 20-án, megejtik a választást. 1. Bázán István szamosújvári káplán, 2. Keresztes Kristóf, marosvásárhelyi paptanárs, 3. Czetz Emánuel, szamosújvári lelkészekre esnek a szavazatok, de a püspöknél ezek közül egyiket sem nyerik meg. Közben Amberboy eltávozik és a helyettesítést P. Szász Lőrinc ferencesrendi atya folytatja. Hogy pedig a püspöki iktatóra örmény pap nélkül ne hagyja tovább az örmény katolikus híveit, február 2-án *Merza Antal* szamosújvári segédlelkészt nevezi ki. A lelkes, buzgó Merza annyira rokonszenvéssé válik, hogy a december 3-án nagy felkészültséggel megejtett választáson első helyre jelöli a hitközség: 112 szavazattal, míg a második helyre 30 szavazattal Lukácsi Kristóf, és a harmadikra 26-al Rátz Mihály erzsébetvárosi káplán jelöltetik. Így az örménység nagy nyereségére Merza Antal foglalja el és tölti be a plébániát. Merzát példás buzgóság, hatványozott munkabírárság, körültekintő pontosság, pedáns rendszeret, szelíd jóság, derült kedély, finom és érzékeny lelkület, előkelő fellépés és tekintélyt hordozó méltóság jellemezheti. Mint pap, áhítatra ragadott, mint ember oszthatatlanul megnyert. Úgy egyházi, mint társadalmi vonatkozáson, működése általános közbecsülést váltott ki. Esperesi teendőket is végzett. A Vármegye gyűléseken tekintélyt képviselt. Idejében volt az árvíz, a tűzvész, sőt, miről eddig meg sem emlékeztünk, az 1873 évi nagy kolera, mely június-július hónapokban Tekerőpatakon dühöngött és augusztus-szeptemberre jutott el Szentmiklósrá. Allítólag a Békény fertőzése okozta. Naponként 25 halottat temettek átlagosan. Mint szemtanúk állítják, a plébános Ágoston Károly káplánjaival megindult a különböző utcákban és minisztereivel végig csengetve hívta fel a közfigyelmet a betegek ellátására. Alatta épült az új plébánia lak és nyert a templom új orgonát, melyhez Fogarasi Mihály püspök 600 forinttal járult. 1846-1849-ig mellette teljesített kápláni teendőket Jakobi Sándor. (1849-ben elhurcolták börtönrabságba, 1853-ban halt meg.)

Merza esperesnek emlékezetét a plébánián szépen vezetett anyakönyvei és gondos iratai tartják fenn. Az idősebb korú hívek ma is kegyeletes szeretettel áldják patriarchális jóságát. 37 évi szakadatlan munkálkodás után 1878 május 2-án tért örök nyugovóra. Hamvai a templomkerítésben pihennek. Sírköve az örmény templomerőd falában, napjainkban is látható.

*(Megjelent a gyergyószentmiklósi örmény katolikus
Domus História lapjainak 81-82 oldalán
eredeti írásmódban)*

* * *

Örményország képekben

Kiállítás nyílt a Kájoni János Ferences Házban

Szemelvények az örmény kultúrából - Örményország képekben címmel kiállítás nyílt 2006. szeptember 4-én Budapesten, a Kájoni János Ferences Házban. **Dr. Issekutz Sarolta** emelkedett hangvételű ünnepi megnyitója után **Szabó Anikó** és **Flórián Antal** színművészek produkciója következett, mely a gazdag tárlat szemlélése mellett elröpítette az olvasót az örmények szenvedéssel teli, ám annál szebb világába.

Megtudhattuk például, hogy az örmény kőfaragás legismertebb és legmagasztosabb emlékei a kőkeresztek, melyek megőrkítik az örmény mesterek esztétikai érzékét és a régi ideák archaikus vonásait. Örményország területén a kőbe vésett keresztfigurák első nyomai már a Krisztus előtti második évezred tájékán megjelentek. A kereszténység előtti időkben a kereszt, illetve kőkereszt az örmények számára a napot, eget, a világ négy alapját (égtájak), valamint a négy éltető elemet (tűz, víz, föld, levegő) a világfát, illetve a szakrális és profán világok határát és az örökkévalóság eszméjét jelképezték.

A kereszténység felvétele után a kőkeresztek az új hit szilárd jelképeivé váltak. A kőkereszt Örményország területén nem csupán szakrális és kulturális jelenség, hanem nemzeti is. Ilyesfajta kőkeresztek csak

Örményország, illetve az örmények lakta területeken fordultak, fordulnak elő. Elsődlegesen templomok, kolostorok közelében, illetve a szakrális célt szolgáló épületek falába vésvé lelhetjük fel őket. Gyakran találkozhatunk kőkeresztekkel a temetőben, dombok és hegyek csúcsán, valamint völgyekben és faluvégen.

A kiállításon megtekinthetjük többek között a Geghard kolostort, mely mai nevét arról az ereklyéről kapta, melyet ott őriznek. Ez egy lándzsa, mely a már halott Krisztus testébe hatolt. A templom építészeti-leg fantasztikus teljesítmény - a kupolában található a Mester: Galzak neve. A kőfaragó a sziklába vágott nyíláson, a kerek jerdiken keresztül ereszkedett lefelé, s így faragta ki belülről a kupolát, valamint az azt díszítő indákat és gránátalmákat.

„Elzarándokolhatunk” képzeletben a híres Garniban található műemlékhez. Az ókori várerőd és az azonos nevű falu Jerevántól 28 km-re található. Garni Arménia egyik kiemelkedő műemléke, három és fél hektárnyi területen fekszik. Már az ókorban is nagy híre volt az itteni táj szépségének, és a garni erőd bevehetlenségének.

Ecsmiadzint, az ősi fővárost 117-ben alapította Trdat király, s Vagarsapatnak nevezte el. A legenda szerint maga Isten jelent meg egy éjjel Világosító Szent Gergely előtt, megmutatva azt a helyet, ahová a világ első keresztény templomát kell felépítenie. Az uralkodó eszerint járt el, s a szent hely neve Ecsmiadzin, azaz „földre szállt” lett. Ecsmiadzin az örmény kultúra központja is lett.

Ízelítőül ennyit írtunk e csodás helyekről, s akinek felkeltettük a kíváncsiságát, kérjük, látogassa meg a kiállítást!

Cím: 1025 Budapest, Szilfa u. 4. A kiállítás megtekinthető: 2006. szeptember 17-ig.

Frigyesy Ágnes

* * *

Felhívás

A szamosújvári *Téka Mezőségi Szórványkollégium* létrehozásával erdélyi magyar oktatási hálózatunk egy új intézménnyel gazdagodott. Ez az intézmény mezőségi és szamosháti 1-12 osztályos gyermekek és fiatalok számára nyújt szállást, ellátást, oktatási programokat és lehetőséget az anyanyelven való tanulásra. Az intézmény által támogatott célcsoport nagyobbreszt szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyermekekből áll. Létszámuk a 2005-2006-os tanévben elérte az ötven főt, a következő tanévben kb. kilencvenen lesznek.

A szamosújvári oktatási szórványprogramot a román állam nem támogatja, fenntartása kizárólag pályázatok és támogatók által lehetséges. Ugyanakkor mögöttünk nincs semmilyen nagyobb fenntartó intézmény (egyház, önkormányzat, oktatási intézmény stb.), a kezdeményezés teljesen civil jellegű.

Szamosújvár, a helyi magyar közösség, ezzel a feladattal most már erejét meghaladó terhet vállalt magára. Intézményünk diákjai egész Kolozs megyéből származnak. A szórványlét hátrányaiból kimentettek pedig egész nemzeti közösségünk hasznos tagjai lesznek.

Aki elfogadja Felhívásunkat és vállalja, hogy havi 10 euró értékű lejjel hozzájárul az intézmény működéséhez, mint FENNTARTÓ TAG, töltsse ki és juttassa el intézményünkhöz az alábbi űrlapot:

ALULÍROTT:

LAKÓHELY:

CÍME:

Vállalom, hogy mint FENNTARTÓ TAG havonta 10 euró értékű lejjel támogatom a szamosújvári Téka Mezőségi Szórványkollégium fenntartását. A támogatási összeget rendszeresen eljuttatom a Téka Alapítványhoz (405300 Szamosújvár, Gherla, Mihai Viteazul utca 39 szám), vagy elhelyezem az Alapítvány Bankszámláján: BRD - Gherla cont lei: RO90BRDE130SV07017121300,
EURO: RO13BRDE130SV06399801300

Aláírás:

Dátum:

Előzetes köszönettel !

Téka Művelődési és Oktatási Központ

* * *

„Ha igazad van, megengedheted magadnak, hogy megőrizd a nyugalmaid. Ha nincs igazad, nem engedheted meg, hogy elveszítsd.”

(Mahatma Gandhi)

* * *

Budai Merza Pál (Brassó)

Ötvenéves a Gulbenkian Alapítvány

A Liszabon-i Gulbenkian Alapítványt 1956 július 18-án alapították, s ma is a világ legnagyobb és legfontosabb alapítványai közé tartozik. Ki is volt, teljes családi nevén *Calouste Sarkis Gulbenkian*? Konstantinápolyban született 1869 március 21-én, ősnemes örmény családban. Ősei a Van tó déli részéről vándoroltak Kappadókiába még a kereszténység kezdeti időszakában. Családja évszázadokon keresztül a társadalmi fejlődés élvonalában állt, művészetpártoló volt.

Többek között az Oxfordi Egyetemen mérnöki tanulmányokat végzett. A Közel-Keleten 1890-től a kőolajfeltárás úttörője. 1911-12-ben a gazdag mezopotámiai kőolajmezők hasznosítására, egyik alapítója az Iraki Kőolaj Társaságnak. Ezért „Oil King” becenevet kapja, Olajkirály néven emlegetik.

Érdekes megemlíteni, az örmény származású Gulbenkian szülőhelye szerint török, szerzett vagyona után iraki, ugyanakkor angolszász neveltetésű, érzelmileg párizsi műveltségű, és élete vége felé portugál a befogadó ország, ahol él. Igazi világfi!

Szociális érzékenységű, karitatív adakozó, a tudományok, művészetek pártfogója, irodalmi, képzőművészeti könyvkollekciói jelentősek.

Halála után egy évvel végrendelete szerint Alapítványa beindul, 15 fontos részleggel. Az egyik departmen az örmény közösségek megsegítését tűzte ki célul, bárhol a világon. A 70-es években az Orlay utcai örmény templom létrehozásához is hozzájárult, Kádár atya közbenjárására. Akkor ez jelentős, egyedülálló tett volt, a diktatúra körülményei között.

* * *

Szomorújelentések

Szomorú szívvel, de a Mindenható akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy

Gajzágó Jolán

nagy türelemmel viselt, hosszú betegség után, életének 65. évében, 2006. július 15-én, a halotti szentségekkel megerősítve, örökre elaludt.

Hamvait 2006. augusztus 9-én, délután 5 órakor

Visegrádon, szülei sírjába helyeztük örök nyugalomra.

Az engesztelő gyászmisét a visegrádi Keresztelő Szent János plébániatemplomban, a temetés után augusztus 9-én tartottuk.

Gyászolják: bátyja, Gajzágó Vilmos,

sógornője: Gajzágó Jozefin, unokahúga (keresztlánya): Kiss Mónika,

unokaöccsei: Gajzágó Vilmos és Gajzágó Timo,

a Borsa, a Nagytóthy Tóth, a Kiss és Schubert család tagjai,

továbbá rokonai, barátai, kollégái és jó szomszédai.

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága saját halottjának tekinti.

Köszönjük mindenkinek, hogy velünk gyászolják Öt!

* * *

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

Péter József

életének 89. évében, 2006. június 24-én elhunyt.

Felejtetetlen halottunkat 2006. július 17-én, 15 órakor

kísértük utolsó útjára a főtí temető Kálvária kápolnájából

A gyászoló család

„Porszem az ember, viszi a szél,

Örökké csak a szeretet él.”

(Emlékkönyvi bejegyzés, P.J. 1937.)

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

* * *

„A nagy emberek meteorok: felemésztk önmagukat,
hogy fénnel árásszák el a világot.”

(Napóleon)

* * *

Nagy Márta

Mennyország-ábrázolás a *Codex Vaticanus Armenus 32. kötetében*

A Vatikáni Apostoli Könyvtárban őrzött kódexgyűjtemény *Codices Vaticani Armeni 32-es számmal jelzett* misekönyve az erzsébetvárosi örmény katolikus paróchiáról került ki, a misekönyvben ugyanis több helyen ott látható a paróchia pecsétje. A mű 17 darab bibliai jelenetet bemutató színes illusztrációt tartalmaz. Az illusztrációk - több festő keze munkái -, a korabeli örmény kéziratokhoz hasonlóan szerény művészi értékkel bíró provinciális művek, az általunk itt kiemelt lap is közéjük sorolandó.

A lap a mennyországot, Istent, az angyalokat és az üdvözültek tartózkodási helyét jeleníti meg. A kompozíció szerkezetében a középkori Utolsó ítélet-ábrázolások ikonográfiájára emlékeztet, részleteiben pedig különböző ikonográfiái előképeket követ. A kompozíció horizontális osztásban két részre tagolódik: a három kékes felhőgomolyag-sáv által tagolt alsó és a koncentrikus motívumokból álló felső egységre.

A felső egység középpontjában a középkori Majestas Domini-képtípusok szerkezetét követve, három szakállas férfialak, a Szentháromság antropomorf ábrázolása látható. A térség művészetében nem ismeretlenek a három isteni személyt bemutató allegorikus ábrázolások: az almakeréki és szászhermányi falkép, továbbá a székelyzsombori, szenterzsébeti, csíkszentdomokosi oltárképek.

A Szentháromság antropomorf ábrázolása a kereszténység legfontosabb és egyben legnehezebben értelmezhető dogmájának megjelenítését kísérli meg, egyrészt a három személy egylényegűségének, másrészt a háromságnak és egységnek, azaz az „egységes hármasságnak” ábrázolását. A felsorolt emlékek egyaránt emberként ábrázolják a három személyt, de például a csíkszentdomokosi oltárkép egyszerre mutatja a három személy egységét (az azonos arcvonásokkal, egyforma öltözettel, közös köpennyel), de utal a másságukra is a különböző koronák alkalmazásával.

A vizsgálandó kéziratlap kompozíciója is kifejezi a három isteni személy egylényegűségét (mert mindhárom személyt egyaránt emberként ábrázolja) és bemutatja a három személy egységét is a következő motívumok alkalmazásával: azonos kor, azonos öltözet, azonos trónoló testtartás, azonos, jogart tartó mozdulat, közös dicsfény. Utal a kompozíció a különbözőségükre is az eltérő hajviselettel, továbbá azzal, hogy a két szélső figura kissé a középső felé fordul, amely kiemeli a középső személyt, vagyis az Atyát. Megkülönbözteti a festő a két szélső személyt is eltérő hajviseletükkel. A Zsolt. 110 nyomán („Monda az Úr az én uramnak: Ül az én jobbomon, amíg ellenségeidet számolyul vetem a te lábaid alá.”) pontosítható, hogy a két személy közül a Fiú foglal helyet az Atya jobbján.

A három személy fejét nem övezi külön-külön glória, mert egy sugárkoszorúval övezett közös nagy dicsfény veszi körül őket, az isteni személyek fényességének jelképeként, de a körforma a mennyei szféra szimbóluma is. A kör körül két sorban az Úr trónusának őrzői, szeráfok láthatók, a belső sor szeráfjainak megjelenítése pontosan követi Izajás próféta leírását: „mindegyiknek hat-hat szárnya volt. Kettővel befödtek lábukat, és kettővel lebegtek” (Iz 6).

A fentebbi felsorolás megmutatta, hogy az antropomorf Szentháromság-ábrázolások a térségben nem voltak ismeretlenek, Almakerék például mindössze 20 km-re fekszik Erzsébetvárostól. Inspiráló középkori előképeket tehát a Szentháromság illetően megjelenítésére szűkebb és tágabb környezetében láthatott lapunk festője. Ismert volt a Szentháromság képi ábrázolása Erzsébetvárosban is: a Szentháromság tiszteletére fölszentelt (ma már nem álló) ótemplom megsemmisült oltárképe - a följegyzések szerint - a Szentháromságot jelenítette meg.

A Szentháromságot körbeölelő dicsfény lefelé nyitott, pontos utalásképpen arra, hogy a körforma által szimbolizált mennyei szférának részei az üdvözültek is. Az üdvözültek három sorban, stilizált, sötétkék gomolygó felhőkön láthatók. A legfelső sor közepén, a lefelé megnyúlt sugárkéve két oldalán az Utolsó ítélet-ábrázolások Deészisz-jeleneteinek Máriája térdel khitonban és fejére boruló maphorionban, feje felett korong alakú dicsfényel, másik oldalon Keresztelő János látható szörnyében. Mária mögött a tanít-

ványok élén Péter apostol áll, kezében attribútumával, a mennyország hatalmas kulcsával. A másik apostolfejedelem Pál, kezében könyvvel, Keresztelő János mögött jelenik meg a többi tanítvánnyal.

A kör formában kezdetét vevő, a megnyújtott sugárát keretező hosszú, keskeny mező folytatódik a következő sávban is. Ez a sugárkéve az Atya előtt elhelyezett, lefelé fordított háromszög (Isten szeme-kompozíció) lefelé irányuló csúcsán veszi a kezdetét. A festő tehát három motívummal is (háromszögforma, sugárkéve, keret) ráirányítja a figyelmet e képi elemek kiindulási és végpontjának megfeleléseire. Ezek az elemek a tiarát viselő, pápai hármassal keresztet tartó, háttal álló pápára irányulnak. Egyértelműnek látszik tehát a megfeleltetés, amelynek képi előzményei is föllelhetők: a szászhermányi templom XV. század második feléből való Mária megkoronázását ábrázoló falképén az Atya tiarát visel, és ugyancsak tiarája van a csíkszentdomokosi hasonló tematikájú 1500 körüli oltárkép Atya Istenének is. A megfeleltetés egyébként többértelmű, hiszen a pápai korona, mely egy kúp alakú süveg, 1300 óta díszíti három korona, nemcsak pápai jelvény, hanem Szentháromságra utaló szimbólum is. Másrészt, a tiarát viselő pápák nemcsak Szent Péter, hanem a római császárok utódainak is tekintették magukat, tehát a tiara hatalmi szimbólum is, úgy, mint a teljes alakot magába foglaló dicsfény, mely lapunkon a Szentháromság három személyét övezi.

A pápától balra nagyon stilizált alak - a nézőnek háttal, a Szentháromság felé fordítottan - a keresztfával látható, míg a pápától jobbra egy másik figura, ugyancsak háttal, ripidion-szerű legyezőn a Szentlélekgalamb stilizált ábrázolását tartja. Közvetlenül mellettük egy-egy vörös bíborosi kalapot viselő magas rangú egyházi méltóság, jobbról két hermelingalléros koronás király, továbbá tonzúras, koukulionos szerzetesek jelennek meg. Ebben a sorban tehát a társadalmi ranglétra magas fokán álló világi személyek, valamint jelentős egyházi tisztséget viselő egyének állnak, illetve a még földi életükben az Istenhez közelítők: szerzetesek, közülük is kiemelkednek a nagyfogadalmas, fejükön koukuliont hordók. Világosan utal ez a komponálási mód az égi és a földi egyház összefonódására, másrészt arra, hogy az üdvözültek a pápa vezetésével juthatnak be a Mennyországba. Ez a sáv volt az üdvözült férfiak sora, míg a legalsó üdvözült nőket és férfiakat mutat. E sor középpontjában koronás női alak áll háttal, de az isteni Szentháromság felé fordítottan, az ősi orans (imádkozó) kéztartásban. Közvetlenül mellette még két koronás nő az üdvözültek szimbólumával, pálmaággal a kezében jelenik meg, míg balról egy kibontott hajú nő magasra emelt pálmaággal az üdvözült férfiak csoportját vezeti, jobbról pedig apácák (korong alakú dicsfény) állnak üdvözült férfiak csoportjának élén.

Ki lehet a középső, orans kéztartású női alak? Mint korábban említettük, a Codex Vaticanus Armenus 32-es jelzetű liturgikus kéziratban több helyen föllelhető az erzsébetvárosi örmény katolikus paróchia pecsétje. Az erzsébetvárosi örmények körében Árpád-házi Szent Erzsébet különleges népszerűségnek örvendett. Erzsébetváros, a korábbi Ebesfalva éppen az oda betelepült örmények kezdeményezésére, Szent Erzsébet tiszteletére vette föl az Erzsébetváros nevet. Az Erzsébetvárosban 1783-ban felépült új templom „sz. Erzsébet tiszteletére megáldott”. Ezért sejtjük ebben az alakban Szent Erzsébet megjelenítését. Erzsébetnek ezen az ábrázoláson nincs dicsfénye, de korona ékesíti a fejét, mely világi hatalmi szimbólumként jár neki, hiszen királylány volt. A korona azonban nemcsak világi hatalmi szimbólum, hanem a szentek méltóságának jelképeként is értelmezendő, Szent Erzsébet általános elfogadott attribútuma. Mindezek alapján feltételezhető, hogy a kézirat nemcsak tulajdonát képezte az erzsébetvárosi örmény paróchiának, hanem az egyházközösség megrendelésére készült. A kompozícióban különböző hagyományú ikonográfiai elemek keverednek.

1. Keleti keresztény motívumok: - A kompozíció felépítése, mely a bizánci Utolsó ítélet-jelenetek mintájára került kialakításra. - Az allegorikus Szentháromság-ábrázolás inkább a keleti egyház hagyománya, hiszen az Ábrahámnak megjelenő három vándorban az Újszövetségi Szentháromság három személyének előképét fölismerő gondolat megjelenítése főképpen a bizánci művészetben terjedt el, és - tehetjük hozzá - ez a képtípus szolgálhatott részleges előképül a Szentháromság antropomorf megjelenítésének. Motívumok: Mária maphóronja, János szőrruhája, Szent Erzsébet orans kéztartása, léptéktartás a figuráknál.

2. Nyugati keresztény motívumok: tiara, hármassal kereszt, Szent Erzsébet megjelenítése, bíborosok, korong alakú dicsfény (a reneszánsz hagyománya).

3. Népies motívumok: - A Szentháromság képszerű, antropomorf megjelenítése, ez által a népi gondolkodás jobban el tudta képzelni a Szentháromság dogmáját. Péter apostol kezében a nagy kulcs fölnagyított attribútum, vagy: kiemelt attribútum a magasba emelt pálmaág a legalsó sor bal oldalán az üdvözült nő kezében. - A teljes kompozíció erősen didaktikus hangvétele. Erre példa a mennyei szférát szimbolizáló lefelé nyitott körforma, a „beszéd”, vertikális irányultságú középső keskeny sáv, vagy a pontos meg-

feleltetés a Szentháromság és a pápa között. A kéziratlapon a „magas” művészet elemei keverednek népi-es motívumokkal, hangvétellel és szép egységet alkotnak.

A Codex Vaticanus Armenus 32. jelzetű kötetének bemutatott lapja több gondolatot vet fel.

1. A kézirat liturgikus könyv készítési ideje 1693-ra tehető. A kompozíció a tiarát viselő pápát, mint az Atyaisten földi képviselőjét mutatja be, aki a földi egyház üdvözlőjeinek élén áll. Az erdélyi örménység uniója 1680-ban zajlott. A motívum tehát az unió egyik sarkalatos tételének (a pápa főségének) képi manifestációja, vagyis egyértelmű állásfoglalás az unió mellett.

2. Az örménység körében a monofizita tanok az uniót követően is tovább éltek. A vizsgált lapon a Szentháromság antropomorf megjelenítése (mely emberként ábrázolja Jézust - szemben a monofiziták tanával, mely Jézust csak isteni természetben fogadja el) vizuális állásfoglalás a monofizitizmussal szemben. (Ezt a gondolatot erősíti a többi lap is, melyeken főképpen a Szenvedéstörténet eseményeit ábrázolták, ezek Jézus emberi szenvedéseit emelik ki.)

3. Szent Erzsébet megjelenítésével, továbbá azzal, hogy Erzsébetváros örmény katolikus paróchiájának a pecsétje benne található a kötetben, a kézirat mű erősen köthető Erzsébetvároshoz, bár a kötet - a korabeli örmény kéziratokhoz hasonlóan - minden bizonnyal Lembergben készült, ahol az erdélyi örmények uniója is zajlott.

A festő-mester, a „miniatűr” név szerint nem ismert. A bemutatott kéziratlapon kibontott gondolati háttér gazdagsága, nem kevésbé bonyolultsága bizonyossá teszi, hogy valaki súgott az ügyetlen kezű festőnek. De az is elképzelhető, hogy maga a másoló festette a lapot (erre utalhat a szöveggel azonos, de a többi illusztrációtól különböző keret). A másoló művelt, és ami ennél is fontosabb, egyházi kérdésekben igen tájékozott lehetett, csak éppen festeni nem tudott. Az illusztráció formai eszközei egyszerűek, nyelvezete primitív, de a gazdag és a készítés idején rendkívül időszerű gondolati háttérrel a festő nagyon jól átgondolt, egyéni kompozícióban tudta képi nyelven megfogalmazni.

A bemutatott lap jól reprezentálja a diaszpóra-művészetek tárgyainak közös sajátosságát, jelen esetben a műalkotások művészettörténeti jelentőségükön túl egyéb - esetenként ennél a megrendelő diaszpóra számára fontosabb - történeti, egyháztörténeti, kultúrtörténeti - sajátossággal rendelkeznek, vagy gyakran fordul elő, hogy a diaszpóra tárgyainak műtörténeti jelentőségük nincs, de gondolatiságuk gazdag és az adott korban égetően aktuális. Ez utóbbi csoport részét képezi az itt bemutatott kéziratlap.

(Az előadás elhangzott a Fővárosi Örmény-Klub 2006. július 20-i rendezvényén.

A szerző a Debreceni Egyetem Művészettörténeti Tanszékének tanára)

* * *

Meghívó

az Orlay-utcai Örmény Katolikus templom Búcsújára, cím: XI. Orlay. u. 6.

A „Fogolykiváltó Boldogasszony”

a mindenkor segítő Szűz Anya ünnepe a templom egyik búcsúnapja:

2006. szeptember 23. szombat templomunkban egész napos szentségimák és 17 órakor hálaadó szentmisét tartunk.

Utána baráti beszélgetés és AGAPE következik, melyre mindenkit szeretettel várunk.

P. Leszkovszky Pál O.P plébános

A rendezvényt támogatja a Terézvárosi Örmény Kisebbségi Önkormányzat és a Zuglói Örmény Kisebbségi Önkormányzat

* * *

Meghívó

A Külvárosi Szalon és a XV. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat tisztelettel meghívja 2006. szeptember 15-én 18 órára

Nuridsány Zoltán festőművész

eddig még be nem mutatott munkáinak kiállítására.

A kiállítást megnyitja Kerékgyártó István művészettörténész, kritikus.

Közreműködik Avedikián Viktória énekművész.

A kiállítás megtekinthető október 7-ig, hétköznap 10-18, szombaton 10-13 óráig.

Cím: Pestújhelyi Közösségi Ház, 1158 Budapest, Szűcs István u. 45.

Megközelíthető a 173-as, a 73-as és a 24-es autóbusszal, valamint a 69-es és a 62-es villamossal

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület folytatja a pénzadományok gyűjtését az erdélyi magyarörmény közösségek részére.

Pénzbeli adományokat az egyesület bankszámlájára is be lehet fizetni.

Bankszámlaszám: Budapest Bank Rt. Királyhágó fiók: 10100792-72594972-00000007

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület székhelye: 1015 Budapest, Donáti utca 7/a.

Postacíme: 1251 Budapest, Pf. 70. Telefon: 201-1011, fax/tel.: 201-2401

Elnök: dr. Issekutz Sarolta

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEKEK - füzetek

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület havonta megjelenő kiadványa

A kiadványt támogatja az Országos Örmény Önkormányzat és
a Fővárosi Örmény Önkormányzat

(Budapest, 1054 Akadémia u. 1. IV. emelet 426, telefon: 332-1791)

e-mail: fovarosiormeny@startadsl.hu; fovarosiormenyonkorm@startadsl.hu

Nyilvántartási szám: 2.2.4/78/2002.

Főszerkesztő: Frigyesy Ágnes

Felelős kiadó: dr. Issekutz Sarolta

Munkatársak: Dr. Sasvári László, Dr. Issekutz Sarolta, Bálintné Kovács Júlia, Dobó Attila

Szerkesztőség: 1251 Budapest, Pf. 70. Tel.: (1) 201-1011, Fax: (1) 201-2401

Nyomdai munkák: Timp® Kft.